

PHONG HOA

16 TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ **7** CẦU

16 trang

TÒA SOẠN VÀ TRI-SỰ
SỐ 1, BOULEVARD CARNOT — HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - HUY

DIRECTEUR :
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

GIÁ BÁO ĐỒNG ĐƯƠNG NGOẠI QUỐC

1 năm	3p00	5p00
6 tháng	1. 60	2, 60
3 tháng	0. 90	1. 40

ADMINISTRATEUR GERANT
PHẠM-HỮU-NINH

VÔ NHÂN-ĐẠO! VÔ NGHĨA-LÝ!

Người nước nào cũng lấy tang phục để tỏ lòng nhớ thương người mới khuất, và để tỏ cho người khác biết rằng mình mới có việc buồn. Đó chỉ là một cái biểu hiệu, chứ không có ý nghĩa gì khác. Không theo cái lệ nghi đó không phải là không thương đến người khuất và theo đúng cũng không có gì tỏ ra rằng mình thật có lòng nhớ.

Trong bài này tôi chỉ nói về một việc rất phiền, rất có hại và có thể cho là vô nhân đạo, gây nên bởi cái tang chế bỏ nước, chặt chẽ quá. Nếu ai không cầu nể

muốn vượt ra ngoài lễ chế, không muốn chịu cái vô nhân đạo ấy, thì thiên hạ lại cho mình là vô nhân đạo ngay. Trái lại có một việc khác rất giả giới mà chỉ vì theo đúng khuôn phép nên ai cũng cho là một sự thường, hợp lẽ lắm.

Đó là lệ cấm lấy vợ lấy chồng trong khi có tang và việc cưới chạy tang.

Cái tình chung là khi mình nhớ thương ai không được nghĩ đến sự vui mừng. Nhưng không phải vì đó mà có thể đặt thành lệ bắt người ta đâu không nhớ thương, hay hết nhớ thương, cũng không được nghĩ đến sự vui mừng.

Một người con gái hỏi muốn chồng, đến 25 tuổi tìm được người xứng đáng thì dùng một cái bà ngoại chết, rồi đến ông ngoại, rồi đến ông nội, rồi đến cha, mẹ,

chủ bác, gi thím, cô cậu, cứ kể tiếp nhau hết người nọ đến người kia, mà cứ gần hết tang một người là kể đến người sau ngay. (Đấy là nói quá nhưng cũng có khi thế được) Cứ tính phác ra cũng biết ngay rằng có con gái phải đợi có khi là 20 năm, vị chi cô ấy 15 tuổi. Đến lúc lệ cho phép lấy chồng thì cũng vừa đến lúc cô bé theo ông bà cha mẹ, mà qui tiên.

Tuy vô nhân đạo đến đâu mặc dầu, nhưng nếu cô bé vượt ra ngoài lệ ấy mà lấy chồng thì thiên hạ miá mai cô ấy đã thiên hạ sẽ cho cô ấy là vô đạo.

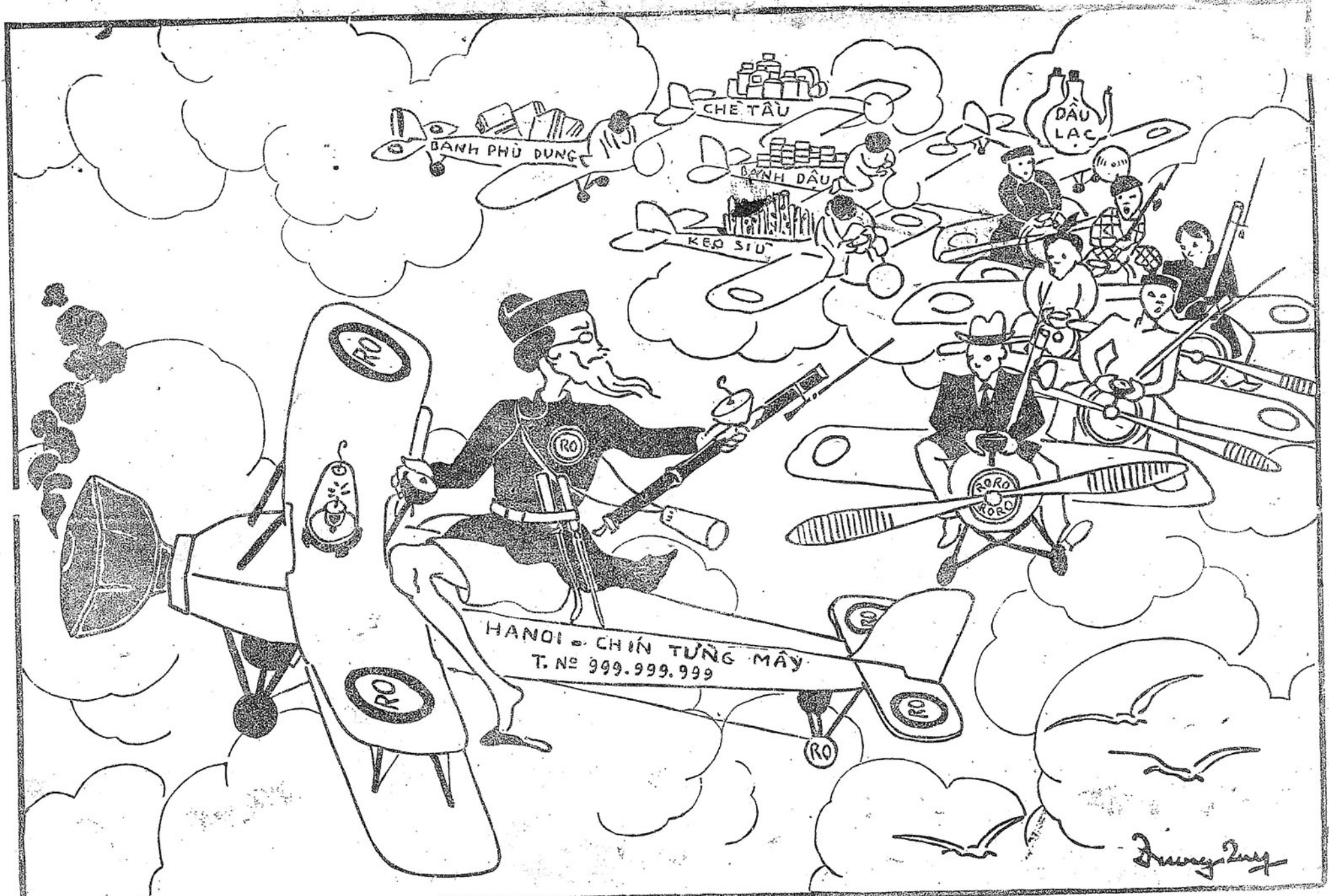
Ở trong Nam tục lệ rộng rãi hơn: cứ sau khi có việc buồn độ trăm ngày là có thể nghĩ đến sự cưới xin được rồi. Thành thử ở trong đó không có cái lệ cưới chạy tang vô nghĩa lý như ngoài Bắc.

Đi đời với cái lệ trên kia, thì việc cưới chạy tang quả thật là vô lý. Thế mà ta lại cho là hợp lẽ. Sẽ có người bảo tôi rằng: cưới chạy tang chỉ là cái lệ, cưới xin cho thành vợ thành chồng, chứ cấm vợ cấm chồng không được có con (!) nếu có con là bất hiếu. Nếu thế thì cho họ thành vợ thành chồng làm gì mới được chứ, mà phải hấp tấp, vội vàng không nghĩ gì đến người chết năm đó đợi chôn.

Muốn cho không có cái lệ cưới chạy tang vô lý mà thường thường có hại thì phải làm cho cái lệ trên rộng rãi như trong Nam. Một việc vô nhân đạo lại đem theo nó một việc vô lý, có hại, ta còn đợi gì mà không bỏ. Chẳng lẽ khư khư giữ mãi những cái lệ nghi quàn ấy.

NHẤT LINH

Cái thú đi máy hay là
Bộ hàng không nước mình

HANOI BAN ĐÊM

Phong-sự của TRĂNG-KHANH và VIỆT SINH

(1) Cô Xuân yên lặng một lúc, như nhớ lại quãng đời đã qua, rồi thông thả nói:

— Em theo anh chàng kia ra tỉnh được ít lâu rồi họ bỏ em. Thế rồi khổ từ đó, thôi thì đủ thứ ba đào, anh ạ. Bao nhiêu lần ở sầm, người ta ép em đi tiếp khách, em đều hết sức chống cự. May sao ít lâu sau gặp được chị Sâm đây, thấy chị có lòng tốt, em bèn đến đây ở.

Cô Xuân nghiêng mình lần đầu thuốc, rồi thôi không nói nữa. Tôi bết, từ lúc cô đến đây ở với chị Sâm, mới là lúc nhiều chuyện, nhưng tôi cũng không hỏi, vì hỏi, chắc cô cũng không nói nào.

Nhưng cái cách của chị Sâm đồ ngọt thời tôi cũng biết. Có gì đâu. Gặp được người nào như cô Xuân này, chị đồ dành cho về nhà ở, rồi chị hết sức chiều chuộng, hết sức yêu thương. Cả ngày chỉ có việc ăn, mặc rồi lại dong chơi, chẳng phải làm công việc gì nặng nhọc.

Cứ như thế trong vài tháng, Cô kia thấy chị Sâm tử tế như thế, cũng đem lòng yêu mến, coi như một người chị ruột vậy, mà chị Sâm đi đâu lại cũng thế.

Rồi một hôm, gọi cô kia đến, chị buồn rầu than vãn rằng hết sạch tiền đồng gạo, mua rau, có lẽ chị em đến phải nhịn đói mất. Chị thở dài, vô đầu ngâm nghĩ — rồi bỗng nhiên như tìm được cách gì, chị ghé tai cô em nói nhỏ:

— Này em, bây giờ chị nghĩ chỉ còn có cách này, cách này là kiếm ra tiền. Em nghe lời chị nhé, em có thương chị thì giúp chị lúc này. lúc này thôi. cho qua cái bước khó khăn bây giờ, rồi chị em ta lại sống cách khác...

Làm thế nào? Lời nói ngọt dễ lừa lòng, và lại từ chối thế nào được? bấy lâu người ta vẫn hết sức nuôi mình, bây giờ lúc quần bách, mình lại bỏ người ta sao?

Thế là một lần đi khách. Một lần rồi hai lần, rồi mãi mãi. Cái nghề cũng không khó nhọc gì, mà được nhiều tiền.

Thêm một người nữa trong số khách đi đêm. Mà đã sa chân đến đây, không còn bao giờ ngóc lên được nữa.

Tôi nhớ cô Xuân: cô có nghĩ gì không? Cái óc kia có lẽ chỉ biết đến ăn với mặc, rồi trang điểm, rồi dong chơi.

1) Xem Phong-Hóa từ số 36

thế là hết, thế là đủ sung sướng cái thân rồi.

Anh Khanh vén màn, từ nhà ngoài bước vào Xuân ngừng đầu lên, nhìn thấy vợ ại cúi gằm xuống, hai má đỏ bừng như bẽn lẽn. Anh Khanh từ từ bước đến, mắt nhìn Xuân dăm dăm, cô Xuân như cũng biết anh nhìn nên lại càng có rầng ngượng nghịu, khó chịu, bỗng nhiên anh Khanh hỏi phất:

— Cây đây à?

— Thưa vâng ạ. cậu ba sao lại đến đây..

Tôi ngạc nhiên không hiểu, đưa mắt nhìn anh Khanh, rồi lại nhìn Xuân. Anh Khanh giữ tiếng tây giới thiệu với tôi đây là con sen trước ở nhà anh, vì ăn cấp tiền và quần áo nên phải đi.

biết làm thế nào,,,

Nói rồi lại khóc — tôi nhìn Xuân mà ái ngại — vì giọt nước mắt mà lời nói kia có lẽ thực thà.

Ba người cũng lặng yên, mỗi người đang theo đuổi một ý nghĩ riêng. Phao đầu gần cạn, ngọn đèn dầu đỏ dần như sắp tàn, cái không khí trong gian phòng lúc ấy lạnh lẽo nặng nề. Tôi và anh Khanh đứng giậm vền màn bước ra nhà ngoài. Trên chiếc divan chị Sâm vẫn ngồi ôm cây đàn, mà đánh mà hát khê khê, con mắt lim dim như mơ mộng đến đâu.

Tôi cũng với cây đàn nguyệt trên tường toan gảy, thì dưới thang gác có tiếng người nhè nhẹ đi lên, rồi một cô

— Cô ta là gì?
— Là cô Phượng. Nhưng đừng hỏi nữa.

Rồi cô Sâm cầm chén dước quay ra trò chuyện với cô Phượng ra dáng thân mật lắm.

Tôi nghe cô Sâm nói, vẫn bán tịt, bán nghi. Chẳng có lẽ con nhà tử tế — mà nhất là nhà giàu — mà chị Sâm bảo giới thiệu với chúng tôi. Thôi, chị Sâm hẳn lại định lừa mình chắc, chứ cô lẽ đâu. Cái bộ mặt thù mị kia biết đâu chẳng dấu cái lọc lõi ban đêm, bộ quần áo mùi rêu xanh kia chỉ để làm cái vỏ mà vàng xuyên quần mình kia chẳng qua lại đồ Mỹ-ký là hết. Tôi mỉm cười, ngẩng nhìn anh Khanh, thấy anh đương dăm dăm nhìn cô Phượng, như muốn dò xét xem sau cái bộ càn và bộ mặt kia, là hạng người thế nào.

Bỗng nhiên, anh đứng giậm đến gần cô Phượng, ra dáng lễ phép lắm. Rồi tôi thấy câu chuyện mỗi ngày một thắt chặt dần, nghiêm nghiêm như đôi bên đã quen biết từ lâu rồi. Có thể chứ, con người tử tế lại vào chốn này làm gì. Tôi còn đang nghĩ ngợi về cái cách khôn khéo giả dối của cô Phượng, thì chợt có tiếng giầy lên cầu thang.

Cô Phượng giầy ngay anh Khanh ra rồi đứng lên vấn lại cái khăn và sửa cái áo. Mọi người ăn mặc quần áo tây ở ngoài bước vào.

— Kia, anh Tâm.

Tướng là ai, hóa ra cũng là người bạn quen, cũng hay đi chơi đêm lắm. Thấy chúng tôi, anh vội vàng quay lại tươi cười:

— Kia, anh cũng đến đây à?

Tôi đáp:

— Sao lại không! à này cô kia là cô nào đây?

Anh Tâm ghé tai tôi nói khẽ:

— Anh không nhớ sao? Chính người nói chuyện với anh hôm nọ đấy.

Tôi ngạc nhiên:

— Con bà hàn P... ấy à? Chết chưa, sao anh lại đưa người ta vào đây làm gì?

— Em không chịu đi thăm thì em vào đây chứ sao ..

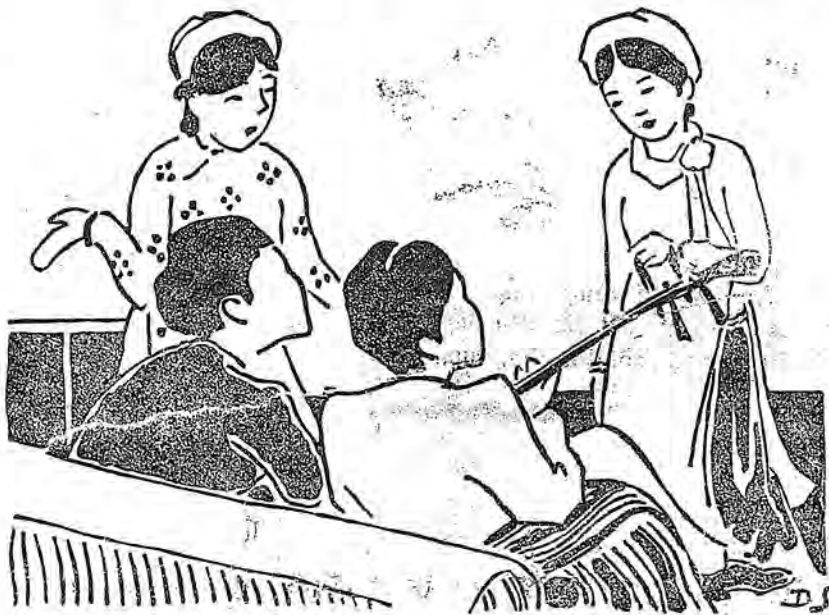
Anh Tâm nói xong, quay lưng ra chỗ cô Phượng ngồi. Anh Khanh từ lúc này cứ đứng ngẩn người nhìn không nói gì, bước lại dặt tay tôi, chào hất hàm một cái rồi bước xuống gác.

Ra đến cửa, anh Khanh ghé vai tôi làm bầm:

— Thế mà nó hẹn với tôi tám giờ tối mai ra ga đấy!

Còn nữa

VIỆT-SINH và TRĂNG-KHANH

Tôi nghe xong, then cho Xuân mà then cả cho mình, vì chẳng gì cũng đã tình tứ, yêu dẫu, nếu không biết thì có lẽ chốc nữa đối với Xuân tôi đã như người nhân tình rất dăm thắm rồi đấy.

Tôi quay lại hỏi Xuân:

— Thế sao lúc này bảo ở sầm rồi vào ngay đây mà?

— Không, em lang thang ngoài đường phố mấy ngày giờ, mãi sau mới gặp được người đưa đến ở nhà cậu ba đây chỉ anh Khanh. Tuy rằng làm ăn lam lũ, em cũng chỉ dẫu thân làm phận tôi đòi, chứ đã chịu ra tiếp khách dẫu. Ấy vì chị Sâm khéo quá, nên em lỡ mà phải tạm làm cái nghề này.

Nói xong, Xuân ôm mặt khóc nước nử rồi thõa thức nói tiếp:

— Thực khổ quá, hai cậu ạ. Em đi bây giờ cũng giờ, mà về cũng giờ, không

con gái mặc chiếc áo mùi rêu thông thả bước vào. Thấy chúng tôi nhìn, cô cúi mặt có ý bẽn lẽn, gật đầu chào, rồi đi lại gần chị Sâm hỏi sẽ:

— Đến chưa chị?

— Chưa. Đợi một lát. Ngồi đây.

Chị Sâm để cô kia ngồi khép nép trên chiếc divan, rồi bước lại chỗ chúng tôi ngồi, lấy cái chén pha nước:

— Người ta có nhân tình chờ đó. Có ta là con bà hàn P... đấy, bộ giàu có cả ở gần ngay đây, bác có biết không?

Tôi và anh Khanh cùng lắc đầu. Chị Sâm lại mỉm cười, nháy mắt, nói tiếp:

— Cô ta không chịu đi khách. Nhưng các anh cứ yên tâm cứ để cho cô ta thế rồi sau tôi sẽ giới thiệu cho

— Thì giới thiệu ngay bây giờ song

— Không được, nhân tình họ sắp đến.

Anh Khanh nói:

THUỐC LẬU VÔ-ĐỊCH

Là một môn thuốc gia truyền từ năm đời nay của cụ lang Khoát đã nổi tiếng là hay. Chưa không sai nào, thuốc này không hại đường sinh dục, không vật và nhọc mệt uống thuốc đi làm như thường, lại còn làm cho khỏe tí vị, ăn khỏe ngủ khỏe hơn trước nữa. dù ai mới bị tiểu tiện buổi tối, hay đã thành niên, nước tiểu vẫn đục quy dần trở trắng, hay đi tiểu ra những chất lầy nhầy như tơ chuối, uống thuốc này đều khỏi dứt nọc, chứ không để rồi đến khi nhọc mệt rượu say lại tái phát như những thứ thuốc khác. Nhưng người đã uống qua thuốc này đều công nhận là hay nhất, là một thứ thuốc Vô Địch chữa về bệnh lậu. Giá mỗi ve 1p.00, Nhưng người mắc bệnh tìm la hay là 10ét phát hạch, phát nốt, phát rết, tai ù mắt hoa, cù dĩnh thuyên phào, chỉ uống một ve thuốc giáng mai giá 1p.50 lập nhệ ngay. Còn người đàn ông đi tỉnh bại thậu, đàn-bà kia lư vì chơi bời quá độ thì uống một hộp có tính hồ thậu giá 1p.50 sẽ thấy trong người khoan khoái, bệnh tình bớt hẳn đi nhiều lần. Đến như người lâu chậm tiêu da vàng hay ợ lên cổ là phải bệnh phồng tích, chỉ uống một gói phồng tích giá 1p.50 là nhệ ngay nếu phải đã lâu năm mà uống đến ba gói thuốc này mà vẫn chưa khỏi, thì nghi là bệnh quata cách rất nguy hiểm, phải đến tận bán hiện chữa mới có thể khỏi được. Bán hiệu lại còn thứ thuốc bằng rượu để chữa chứng đau bụng đi tả rất thần hiệu, dù thấp tử nhất sinh, chỉ uống một chén tổng rượu là cứu được tình mệnh giá 1p.30 một chai con người nghèo khổ cấp bản hiệu cha không lấy tiền. Lúc nào cũng có ông lang Hoại là con cụ lang Khoát chuyên chữa về bệnh lậu và tìm la cũng cụ lang tinh thông chữa các bệnh người nhậu trẻ con. Thuốc chữa người nhậu 1p.35 một thang, trẻ con 1p.20.

KIM - HÙNG Dược-phòng

104 bis Route de Huế Hanoi

HAIPHONG 130 phố cầu Đất hiệu MAI LĨNH

NAMĐINH 28 Rue Champeaux hiệu VIỆT LONG

HUẾ 18 Rue GIA LONG

ĐẠI-LY

TAN-THANH
145 HÀNG BẠC HANOI
ĐÔNG CHỮA VÀ BÁN
ĐỒ ĐỒ PHỤ-TÙNG
XETAY
TÔI

Hát giao Cao ra đứng ngắm — Anh hùng đang mặt anh hùng

Việt An mất vía, Nguyễn Phùng rẽ cương.

Hỏi ai còn dám tranh cường,
Còn ai dám viết văn chương lạ đời,
Nguyễn công Tiểu cười rùa ra dọc —
Thét — Bỏ quân thù, được một keo người chó với cười, tưởng bên mỗ hết người đẩy chắt? Thanh đao người tụy rằng có sắc, nhưng để đầu chất dứt thương ta (trở vào cái gậy cầm tay,) cây thương này là gỗ vôi làm ra, mũi nhọn hình con rươi lớn.

Tán — Ta bầy nói qua thân thể cho nhà người tống đờm thất kinh, ta đây người quên tử văn miết, phép Khoa-học tiến nhanh như chớp Lại sẵn có thần Rùa giúp sức, liệu nhà người có chống được ta chăng?

Nhát giao Cao ra bạch — Chẳng thanh gươm sắc ném đầu dọn chơi

(Nhát-giao-Cao ném đầu dọn vào Nguyễn-công-Tiểu)

Nguyễn-công-Tiểu chạy nói — Úi chao ôi! bị mấy hòn đầu dọn, đau cha chả là đầu! phải cầm đầu, cầm cổ chạy cho mau, kẻo sẽ bị tử-thương ừng mạng!

Than : Có tài mà cậy chi tài,
Chữ tài lên với chữ tai một vần

(Nguyễn-công-Tiểu vào)

Lê-công-Đắc ra bạch — hét — Nguyễn, đầu lịch lịch quân đuổi gấp, bỏ rùa đi mà chạy cho nhanh, kẻo như việc giao tranh, đã có mỗ để binh tiếp chiến.

Nói khiêu — Nay già kia! khoan khoan lưng vò ngựa, chặm chặm mỗ đờm đây. Nay gấu hai mõm, gà ba chân, có tài hách mà cũng không thắng nổi!

Việt Sinh ra bạch — Anh Nhát giao Cao! hãy dùng tay lại, để mỗ ra tài.

(Lê công Đắc cù, g Việt Sinh giao công)

Lê công Đắc nói — Thôi thôi, đánh lại bại, ta nay vừa gàu, vừa đại, tưởng anh hùng hóa lại vô tài, con gà ta gậy nội chân rồi, mà con gấu mất thời, một nôm.

Thét — Rứa mà gấu lại còn có một nôm, gà còn lại có hai chân, trông bừn nôi trong dạ tẩn ngẩn, hết linh thiêng ôn chi là lạ nữa a!

Than — Bửu bối hết linh thiêng rồi,
Ba cơ áo, bốn cẳng đành thôi chạy giải

(Lê công Đắc vào)

Việt Sinh đứng lẩn — Ngẫm xem cuộc thế, nửu đám mây chiều, gió chạy mây heo, thiên bình vạn trạng.

Thét — Rứa mà như ta, trông đời là thương hại, muốn cợt cười mà sửa gì cỡi đời tàn, họ còn hay thở thở, an than, rằng sao ta cứ hoài chế họa.

Ngâm — Lò cừ nung nấu sự đời,
Bức tranh vân cầu vẽ người tang vương,

Nguyễn tiến Lãng ra bạch — Thét — ô Việt - sinh! Ai khiến mi thương, cầu mi sửa. Như ta đây bay than hay ỉ, trông hoa xoan rụng lòng ta bông nở, thấy ve sầu kêu nước mắt khó cầm thì người sao không cứ mặc khốc thăm, mặc ta kéo thiếu niên lo cỡi đời sâu khổ! Một lời người chế,
xem Phong-Hóa số 37

ta nghe thấy óc ta như bị búa bõ, nhưng ta chẳng nói ra. Bầy chừ đây có người cùng ta, thì ta cũng người quyết một phen số g mại.

(Việt-Sinh và Tiến Lãng giao phong)

Nguyễn tiến Lãng thưa — chạy bạch — Than — Họa mĩ, ve sầu bay mất cả, bửu bối còn chi để giữ thân.

Tán — Rứa mà như bầy chừ: tâm thần hết hoảng, biết chạy ngã nào, (nhìn lên cây me.) Hay là ta trèo lên cây me cao, quân nghịch có đến ta khốc, ta gào hửu phải sợ.

trào, tống công kích cho biết đẳng nào hơn kém.

(Hoàng chủ trại và chủ đầu lĩnh đều ra trận)

Hoàng chủ trại, Dương-bá-Trạc giao phong với Nhất-Linh, Nhị-Linh Trịnh-đình-Ru giao phong với Bán Than. Còn Ng-văn-Tổ, Ng-trọng-Thuật, Hy-Tống, Ng-văn-Vinh, Ng-khốc-Hiểu, Nhát-giao-Cao, Việt-Sinh, cùng lâu la đứng trợ chiến.

Hạ màn

(Trèo lên cây me tây, núp ở trong lá.)

Bên Phong Hóa, Nhát giao Cao, Nhất Linh, Bán than, Việt-sinh, Nhị Linh, cùng lâu la đứng cười — Ha! Ha! Ta vừa mới ra oai một chút mà bọn tề đã lủi lủt cả rồi.

Hoàng chủ trại ra bạch — Thét — Ái ái! khả hận! khả hận! bại ngớ danh tướng, ngộ quyết phục thù.

Tán — Rứa mà chừ: tham mưu cùng đầu lĩnh, cùng ta ra quyết một phen: (Trở vào Ng-trọng-Thuật, Ng-văn-Tổ, Hy-Tống.)

HỒI THỨ HAI

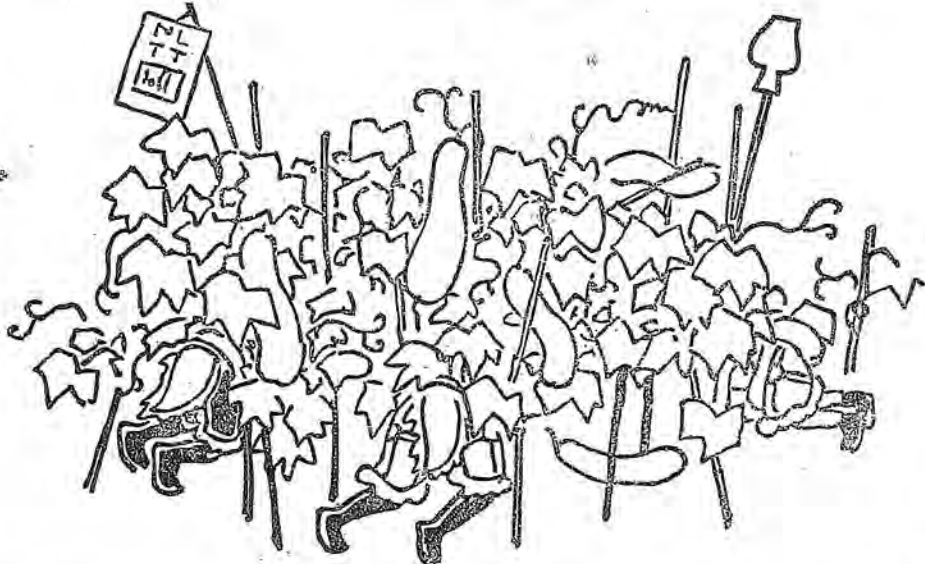
Nhật dạ tranh cường

Cảnh thứ hai
Sơn thủy

Chủ trại Hoàng và vài lâu la chạy riêu một vòng.

Chủ trại Hoàng bạch — than — Ái chao ôi, sa cơ thất thế, phách tàn, hồn kinh thoảng nghe cơn gió thổi giạt mình, nhìn cổ cũng tưởng binh quân nghịch

Hát khách — Tinh phong suy chiết lũng dần mạch,

Bửu bối các ông dân phải ném lên.

(Trở vào tham mưu Hiếu) Mà cùng một lúc, ông phải tung theo liền cái hũ.

(Trở vào tham mưu Vinh.) Còn lúc ấy, ông phải luôn-mồm niệm thần chú.

(Trở vào Dương-bá-Trạc, Trịnh-đình-Ru) Mà chúng ta đây nỗ lực sông vào, lâu la đầu phải sông lên như ngọn thủy

Nhật chiếu tinh kỳ hồ trưởng không

Tán — Rứa, ngẫm thân danh lưỡng những đau lòng, đoái sự nghiệp càng thêm sót dạ.

Thét — Cầm bào nọ bao phen rực rỡ bút lông kia bấy thừa vấy vũng. Trên văn đàn nhất cử sang hùng, ai còn dám tranh hùng ngôn luận.

Tán. — Mà đến nay một phen bại trận

cầm bào lan, bút thỏ sơ ngòi, đem thân cho thiên hạ mua cười, còn văn bí thì còn giới, giới chẳng phụ!

(Trông đến lâu la đi hầu) — than -- Chỉ tiếc cho chừ đầu lĩnh, hao về vẻ hùng về mạnh, nay cũng tan như xác pháo Bình-đà. Chỗ sơn lâm lặn đục mình ta, còn bọn họ chắc là vô cạm bẫy

(Bỗng có tiếng chuông trống và nhạc ngựa) — Chủ trại Hoàng hốt hoảng nói:

— Ôi chết chết! chết chết! Ngựa già thất thế vô xứ tung thân, đường cùng gặp bước gian truân, ầu ta phải ầu thân trong gian bí đại chông ha,

(Nói đoạn chui vào giàn bí chốn)

Tham mưu Hiếu-Vinh ra đi riêu một vòng — Tham mưu Vinh bạch.

Này là tham mưu ôi! quân tẩn, tướng bại! nghĩ lại thương mình, ầu là ta tìm chốn náu bình, còn chủ trại biết hà-phương thất-lạc? tham mưu!

Tham mưu Hiếu không nghe tham mưu Vinh, nói một mình: Ôi thương ôi! châu le chân vịt, chạy khỏi hang hùm, mừng thoát thân, khỏi bị gông cùm, còn được mộng mà còn được sống. Được như vậy, ta đây đủ sướng, có cần chi thua chạy chừ chốn.

Còn trời, còn nước, còn non,

Còn be rượu lớn, ta còn bán văn.

Tán — Rứa mà chạy đã lâu, vừa khát rồi đó, a hửu quân sư.

(Thò tay vào bọc định lấy hũ ra, chỉ thấy mảnh sành: hũ đã vỡ.)

Thét — Ái ái! đáng giặc thay là quân Phong-hóa, đánh cho ta vỡ cả hũ rượu ty! (nghe rãng): bây giờ mà bắt được mĩ, lấy mảnh hũ ta phan thây mới hả giận!

Ngảnh lại hửu tham mưu Vinh nói:

— Tham mưu ôi! Bụng không cơm, ruột sót như bào, miệng thêm rượu rờn rờn rõ rã, có một hũ bây giờ đã vỡ, biết lấy chi mà ăn ừi ma-men!

(Nói xong khóc nước nử)

Bỗng có tiếng nhạc ngựa và tiếng trống)

Hửu tham mưu Vinh hốt hoảng nói;

Nghe tiếng nhạc tam hồn nhập địa! Thấy tiếng chiêng thất phách thăng thiên! Quân nghịch đã đuổi đến sau lưng, ta gặp bước sơn cang thủy tận. (Nhìn quanh quần thấy giàn bí) Hay dữ a! Giàn bí đại kia nơi trú-ấn, muốn thoát thân ầu phải rúc vô, sa cơ đánh ta phải lụy cơ, rồi sẽ liệu mưu mỗ lánh nạn!

(Hai tham mưu cùng chui vào giàn bí chốn)

Sá-la-vin, Kim-Chí, Nguyễn-công-Tiểu Nguyễn-trọng-Thuật v.v. cùng lâu la cũng cùng chạy riêu một vòng.

Nguyễn-công-Tiểu ra bạch — Phép thiêng vật lạ, trông đã hơn người, cũng rắp toan lượm đá quăng trời, ai ngờ đầu đá rơi xuống mào!

Tán — Rứa mà anh em ôi! anh em ta tài trí yêng hùng, tiếng tăm rậy non sông đất Bắc, giận một nỗi ông sanh thối mác, chủ trại Hoàng gây việc cau qua, đến bây giờ mới ể ngựa chạy ra, chạy đầu mất đề lủ ta chịu chết.

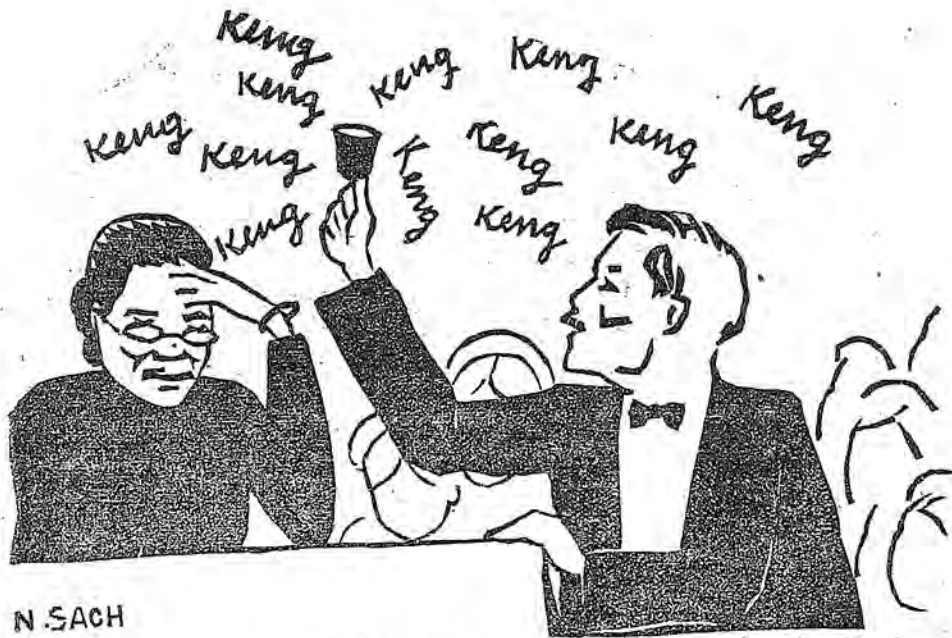
(Còn nữa)

Tại hội Khai Trí hôm thứ năm

BÀ LÊ-DU' DIỄN THUYẾT ... CHO BÀ ẤY NGHE !

của VIỆT-SINH

Diễn thuyết

N. SACH

Ông Lê-văn-Huyền rung chuông :

- Xin các ngài yên cho, còn đọc có một trang nữa thôi.

Bà Lê-Du - một người đàn bà - tối nay sẽ diễn thuyết về « Nhân cách của Phụ-Nữ với xã-hội. »

Nếu những người xếp đặt cuộc diễn-thuyết này có biết khoa tâm-lý một chút - không, thông minh một chút cũng đủ họ lắt đoán biết rằng có nhiều người đến nghe. Không phải người ta đến vì bà Lê-Du, ít hơn nữa vì nhân-cách của phụ-nữ; nhưng người ta đến, vì một cuộc diễn thuyết về phụ-nữ hẳn có nhiều... phụ-nữ đến xem.

Mà người ta ước ao thế là phải lắm - Nếu không có cái lợi được ngắm nhìn các cô thiếu nữ, thì đứng chen chúc nhau để nhìn mấy cái quạt máy là một sự thiệt thòi lắm.

Thế cho nên các cô con gái đến cũng đông, mà bọn thiếu-niên chúng tôi đến lại đông hơn. Đông quá, người nọ chen người kia, chặt như nêm cối. Nhiều cô đến muộn hết chỗ ngồi, bâng hái trèo lên bực cửa sổ, rồi một giầy ôm nhau khúc khích, hễ bao nhiêu cô thì bấy nhiêu cái miệng cười.

Mà cứ bao nhiêu cuộc diễn-thuyết của ta là thấy bấy nhiêu cái vụng về ở chỗ xếp đặt: chỉ thấy lộn-xộn, chen chúc, không có thứ-tự gì hết! Bao giờ cũng vậy.

8 giờ tối.

Một tiếng reo từ ngoài đưa vào : bà diễn giả !

Bà diễn giả là một bà đã có tuổi, mặc áo nhung đen, để búi tóc, người mảnh mẽ tha thướt như lá liễu. Bà leo mãi mới qua được đám đông, rồi nhẹ nhẹ leo lên ghế, trước cái bàn phủ vuông dạ xanh. Mọi người vỗ tay.

Mấy ông ở ngoài hỏi nhau :

- Bà ấy đến chưa ?
- Hình như đến rồi đấy. Có nhìn thấy gì không ?

- Có, nhìn thấy cái quạt máy. Mọi người vẫn ồn-ào, tiếng cười nói không dứt.

- Im ! Im đi để nghe !
Bà Lê-Du đeo cái kính gọng vàng, giơ một tập giấy đề trên bàn, rồi cúi nhìn, chăm chỉ đọc :

Leng keng, leng keng !

Leng keng, leng keng !

Mọi người nhao nhao: nói to lên chứ !

Tiếng bà Lê-Du nhỏ nhỏ :
- Người đàn-bà ngày nay khác đàn bà ngày xưa.

Leng keng, leng keng !

- Người đàn-bà ngày xưa khác người đàn-bà ngày nay...

Leng keng, leng keng !

- Người đàn bà ngày nay khác đàn bà bây giờ...

Leng keng, leng keng !

Một ông phản nản: tưởng đến được nghe bà Lê-Du diễn thuyết, hóa đến nghe .. chuông diễn-thuyết!

Mà thực từ đây trở đi, không ai nghe thấy gì nữa hết - chỉ thấy chuông, lại chuông! Không nghe thấy gì, những người đứng ngoài hò reo, dậm chân lên bàn ghế, tiếng ầm ầm.

Bà Lê-Du tức mình lắm lắm :
- ... Giở-lê ... giả man ...

Leng keng, leng keng !

Rồi bà lại cúi xuống đọc, đọc mãi - nhưng có lẽ chỉ bà nghe thấy tiếng bà mà thôi. Mà cũng chưa chắc.

(Vỗ tay).

Thế là hết - chưa được 30 phút ! Vừa không nghe thấy chi, mà phải đứng chặt, ai chẳng tức. Họ kêu la :

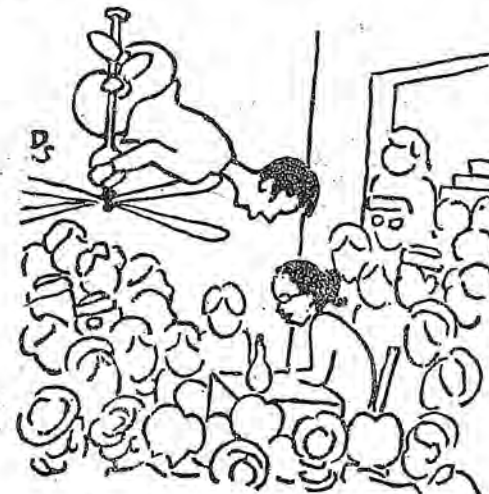
- Đọc lại ! đọc lại !

- Diễn lần nữa !

Bà Lê-Du ngẩn ngơ, lưỡng lự. Ông Đinh-huy-Hạo háng hái nhẩy đến bên bàn, giơ tay ra ý muốn đọc hộ.

(Mọi người vỗ tay).

Rồi ông lại bưng tay xuống, ngẫm nghĩ, Cái kết quả của sự ngẫm nghĩ sâu xa ấy là... đồ mắt và khát-nước. Một cốc, hai cốc, ông uống xong rồi ông ngồi thu mình, không ai nhìn thấy đầu cả.

Có lẽ phải làm thế này mới nghe rõ được đàm ba liếng.

Bà Lê-Du đi ra, vừa đi vừa ngó xuống đất, coi bộ không vui - không biết tại bà không bằng lòng vì không ai chịu nghe, hay là tại bà đương suy nghĩ một vấn-đề diễn thuyết khác ? Mà có lẽ lâu sau bà sẽ nói về « cách tổ-chức một cuộc diễn thuyết », như thế ích hơn.

Ông Thịnh, hội viên hội Tri-Tri, một người xếp đặt cuộc diễn-thuyết, giơ hai tay, dương hai mắt, nói :

- Xin mời các ông, người nào về nhà người ấy !

Chả về nhà mình thì về nhà ai ? Họ không nhúc nhích, lại huyt cỏi, chế riễu. Ông Thịnh vẫn dương mắt, hai mắt như mắt con thỏ ăn phải cái gì không tiêu. Chỉ khác có một cái là mắt con thỏ hiền lành mà mắt ông thì không.

- Nếu các ông không về, tôi sẽ gọi đội xếp !

Thế là cái giận vẫn nứa từ trước, bây giờ bùng ra. Trong phòng ồn ào, tiếng gặt gồng mắng chửi. Mọi người đã lo có cuộc sung-đốt. Duy có các bà các cô vẫn ngồi im, không nhúc-nhích - mà dẫu có muốn ra cũng không ra được. Thế mà một cô còn cứ muốn lên vào, lên mãi :

- Các ông, chỗ này là chỗ của chúng tôi chứ.

Đèn tắt.

Hai giây yên lặng - rồi tiếng giảng-co, tiếng động chạm, tiếng kêu, gặt... còn nữa.

Rồi lại sáng - trên mặt các cô hầu còn lộ vẻ sợ hãi, Cô len vào lúc này bây giờ sờ tung khăn, vừa vấn tóc vừa giũa từng tiếng!

- ... Tôi có ngờ đâu các ông là người học thức lại cứ chỉ khốn nạn như thế !

- Cái gì khốn nạn mới được chứ ?

Các bà các cô ùa kéo nhau ra - Mấy ông hàng hải vung gậy song để bảo hộ Sóng người cuộn cuộn như nước soáy. Nhưng người xếp đặt cuộc diễn thuyết bây giờ trốn đi đâu ?

VIỆT-SINH

Hay không ?

Ông Commissaire Thịnh (kiểm sát) ; Hết rồi! ai không về nhà người ấy thì tôi gọi đội xếp lại bây giờ !

NHÀ GIÕNG RĂNG
TRẦN-QUANG-MINH
30190 HÀNG BÔNG LỬ HÀ NỘI

TRẦN-QUANG-MINH
30190 HÀNG BÔNG LỬ HÀ NỘI

- 'Hứa cô cháu gái a!
- Ô, quý hóa quá...ra bà bề tí nào!

- Thưa thím, cháu gái a.
- (Nhặt) Thôi cũng được...con nào chả là con.

..từ nhỏ đến lớn..

Thề chết kháng Nhật

Từ khi Nhật ra hội Q. L. đánh Nhiệt-hà, các ông « tướng tàu » hình như hăng hái lắm. Nghe những lời tuyên bố của các ông, tưởng chừng như Nhật chỉ còn có eạy, chạy về đảo Phú-Tang mà rạch bụng tự tử hết.

Bắt đầu ông Thang-ngọc-Lân, ứng trưởng Nhiệt - hà tuyên bố thề chết kháng Nhật. Rồi đến ông Trương-học-Lương, cũng thề chết kháng Nhật. Rồi nào Ngô-bội-Phu, Phùng-ngọc-Tường, Tống-triết-Nguyên cũng đều tuyên bố « sừ sống chết để ra ngoài bụng cá ».

Rút cục lại, Thang-ngọc-Lân chạy ra Thiên-Tân, chỗ theo vài toa thuốc phiện để sống chết với á Phù-dung; Trương-học-Lương cuội lâu bay về Thượng-bái, đem tiền theo để sống chết với sự giàu sang; còn Ngô-bội-Phu, Phùng-ngọc-Tường, Tống-triết-Nguyên... thì vẫn ở nhà, sống chết với vợ con.

Ông Phạm-văn-Huyền

Mới đây, nghe đồn rằng bác sĩ thú y Phạm-văn-Huyền mới « khảo cứu » được một thứ bệnh của gà, vịt phát riêng ở nước Nam. Thứ bệnh ấy cũng giống như bệnh tả mà thường gà, vịt các nước khác mắc phải, chỉ khác là bệnh nước này không tìm thấy vi trùng.

Bác-sĩ Huyền giỏi quá! Giỏi hơn những nhà bác-học các nước nhiều lắm! Những nhà bác-học này có tìm ra thứ bệnh cũng chỉ tìm ra được con vi trùng thứ bệnh ấy thôi. Chứ đến như bác-sĩ Huyền tìm ra được bệnh, mà không tìm ra được vi trùng, mới thật là thông thái!

Những người thông thái như thế ở nước Nam ta nhiều lắm. Cứ đi về vùng nhà quê thì đủ biết. Bà xã hay bà nhiều nào nuôi gà thấy nó toi cũng biết rằng nó có bệnh, nhưng cũng không tìm ra được vi trùng của thứ bệnh ấy. Cái tài tìm ra bệnh mà không tìm ra vi trùng ấy chẳng kém gì tài bác-sĩ Huyền là mấy: nghĩa là cũng vậy.

Vỡ tờ báo

Ở Huế, gạo này nhiều người muốn ra mở báo lắm.

Đã một độ nghe nói ông Phạm Giao mở một tờ báo ở Huế. Rồi không biết làm sao, không thấy ông mở báo vẫn thấy ông đi học. Có lẽ thế lại hơn... hơn cho ông và cho cả độ giả.

Gần đây, được tin rằng ông Nguyễn Trác sắp xuất bản tờ Nam dân tạp chí, ông Lê cương Phụng sắp xuất bản tờ Văn học tạp chí, ông Bùi huy Tín sắp xuất bản tờ Thuận an tuần báo. Lại sắp sửa có hai tờ báo chữ tây: tờ Tân thế kỷ (Ere Nouvelle) và tờ Đất nước Việt-nam (La terre d'Annam).

Lắm, quá lắm. Như chuẩn chuẩn bay lúc sắp bão, nhưng từ lúc rục rịch sắp sửa cho đến lúc ra, thường lâu lắm. Chắc có lắm tờ chỉ rục rịch mà không ra, như cái thai chết ở trong bụng mẹ, chắc cũng có tờ báo ra được rồi chết ngay, như đứa trẻ con non tháng ra đời thoi thóp được vài hôm. Không biết thế thì rục rịch sắp sửa làm gì?

Nhưng họ rục rịch ra là họ hẳn rồi. Nhưng chưa hẳn được bằng ra được vài

hôm rồi chết. Vì thế cũng đủ cho họ được cái danh biên lên tâm danh thiếp: Vịt - nguyên chủ, nhiệm báo Ngỗng - Hả thật!

Thề ở Phú Giây

Ở đèo-Phú-Giây vừa rồi có một vụ đi thề rất long trọng. Có cả quan thẩm án và ông lục sự đi chứng kiến.

Lên đèo, thấp hương, vẽ vòng rồi viên thủ từ, cầm công gà giò, vừa khấn vừa vái. Đoạn lấy giao cắt tiết con gà, máu ra lênh láng.

Bên nguyên, bên bị đều ra, cầm gươm thề trước mặt Mẫu. Chuông trống khua vang, khói hương nghi ngút, Mẫu đã về.

Bên nguyên thề rằng bên bị có nợ hơn 400 đồng không trả, nói sai xin chết tươi.

Bên bị thề rằng không có nợ bên nguyên, nói sai cũng xin chết tươi.

Người đi xem bảo nhau, trong hai người thế nào cũng có một người dan. Vậy thế nào cũng có một người hộc máu ra chết.

Tờ báo Minh Nông

Ở Nam-dịnh, có hai tờ báo ra đời: tờ Kinh tế và tờ Minh nông.

Tờ Minh nông có ông Nguyễn Phá làm chủ nhiệm kiêm quản lý. Ông Nguyễn Phá sợ rằng độc giả không nhận ra được ông là hạng người nào, đã có công cán gì với nước Nam, nên có nêu lên mấy giòng chữ:

Nguyễn Phá
Ordre de mérite. Croix de 3e classe.
Membre de la Chambre d'agriculture du Tonkin.

Membre de la Commission locale de la Colonisation

Membre supplément du grand conseil des Intérêts Économiques et financiers de l'Indochine

Quái nưi! Ông Nguyễn Phá là người Annam, bảo ông lại là một tờ báo nói về việc làm ruộng, vậy những người độc báo của ông phần nhiều sẽ là hạng tổng lý, nông gia, không biết chữ tây mấy tí, mà s o ông lại in mấy giòng chữ tây để nêu cái phẩm giá của ông lên tờ báo. Thế thì ai còn biết ông là hạng người nào, đã có công cán gì với nước Nam!

Hay là ông không muốn cho dân quê biết rằng ông là một người đã có nhiều công cán, nhiều danh giá như thế. Nếu vậy thì ông khiêm tốn quá.

Xin dịch mấy giòng chữ ấy ra để bà con được biết ông Nguyễn Phá:

Nguyễn Phá
Danh dự bội tinh-Thập tự hạng ba.
Hội viên phòng canh-nông Bắc-kỳ
Hội viên ủy hội Địa Phương về việc khẩn điền

Hội viên dự khuyết Kinh tế đại hội đồng.

Xem thế mới biết ông Nguyễn Phá là người khiêm tốn thật

TỬ LY

Dưới mắt con trẻ

-Này chị, cái người kia người ta chít khừ dưng dít.
(Lời của N. H. A)

Thi vui cười

Của D V T Hanoi
1. Cũng anh hùng đây
Nam - Anh đã cả gan anh hùng đánh vợ lần nào chưa?

2. Vệ-sinh lối mới
Cậu Tư đi học thường rất ham mê về môn toán-pháp. Một hôm, ngồi ăn cơm, bát cậu ăn vừa hết, cậu liền đưa bát sỏi cơm.

Của cô B T Tam-son
1. Một cái nữa
Anh nhỏ pha sữa, lỡ tay đánh vỡ cái cốc, sợ chủ mắng, đi mua cái khác đến vào.

Của T Đ T Namdinh
1. Sợ vòng tròn
Ba Éch - bây giờ, anh sợ ai nhất?
Tu-ốp - Tôi chỉ sợ có mẹ đi nó mà thôi.

Của Q D Xuân-cầu
Không hiểu tiếng tây
Cụ lý vào hiệu chụp ảnh:
- Ông chụp cho tôi một cái nửa người.

Của N V H Hanoi
1. Duyên tiền
- Con người đẹp như tiên thế mà dám đầu đi lấy ông già 60 tuổi.

Của V C N Huế
Thật thà
Dưới thuyền ông Cả hôm nay có tiệc. Khách mời chật cả khoang thuyền, đông tấp nập làm cỗ, sáo nấu nghi ngút.

Của N M D Tam-son
Con bò cái
Trong phòng khách, hai cô cháu đang dậy nhau tiếng một. Vừa đọc, vừa trở.

Của Đ K N Thanh-hóa
Còn đủ ăn
Ba X đương ăn cơm. Con sen bung canh lên, vô ý đánh đổ vào áo chủ.

Của K V S Hanoi
Hả dạ từ đây
Làng X, nổi tiếng là tục ăn, tục uống. Đến những đầu xuân, đầu sậu cũng bắt mỗ lấy giao thớt chặt ra chia.

Cuộc thi câu đối
Của V V T Phan-Thiết
Con hiem chị bắt vàng anh đưa cho em của Tốt Đồ Kompong Thom

Thi vui cười (danh sách)

- OO K V S Bonddha Hanoi: 2 bài - V C N B I C Huế: 4 tranh - C K N 44 Thanh hóa: 9 bài - N V K Duvigmar Hanoi: 4 bài, 1 tranh - N N Thăng-Long Hanoi: 1 tranh - N D Lagrée Hanoi: 3 bài - N M D T S: 1 tranh - V V T Landais Hanoi: 2 bài - V C N B I C Huế: 2 bài, 1 tranh - N H A Ferblanc anoi: 2 tranh, 1 bài - V H H Soie Hanoi: 7 bài - N N T Charbon Hanoi: 2 bài, 2 tranh - T N Y Garcerie Saigon: 12 bài - L V T Tié nDu: 1 bài, 1 tranh - P X C Phù-Lai: 7 bài, 4 tranh - N C C - Sabourain Saigon: 3 bài - D V Q Nam Sách: 4 bài - M Đ H. Quai Đông Ba Huế: 5 bài - L B K Commerce Tourane: 5 bài - N C K Tokou Honoi: 4 tranh 2 bài - N V N Tubercules Hanoi: 4 bài - H N - Savannkhét: 5 bài, 3 tranh - V Đ Q - Huế Hanoi: 12 bài.

Thi câu đối (danh sách)

- Cô H L Hưng-yên - N T H Đương-xá Bac-ninh - Thái N O Phù-liên - O O - B C Jean Soler - B K Jean Soler T Đ hàng Mầm - V D N Dục-quân - N V L Ninh-binh - D Y K Hanoi - D K S Đại-diên Haiduong - C D Nhật - tân Hadong - Q P L Chapeaux Namdinh - P Q V Sontay - T D Hai-phong - P V T Khâm-thiên - T N Hanoi - N N Đ Đ Tuyên-quang - V V M D T T saigon - N V T Bá thành bắc-Ninh - N V T Ngô- Huyện Hanoi

Tranh dự thi - số 31

- Thế thật anh không có «pờ lác» phải không?
- Làm gì có! Máy tôi chỉ chụp được «pen-ly-quyn» thôi!

Trong 16 năm chuyên nghiệp về nghề hội họa

Bản sở có đủ 204 cái kiểu nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh. Ngài nào muốn xem kiểu đã vẽ xin kính mời quá bộ lại Bản sở, trước là NGUYỄN GIA KHÁNH nay đặt là: NHUẬN-ỐC TOUT POUR ARCHITECTURE 168 RUE LÊ-LỢI HANOI gần trường Thế Dục. Sẽ xin tính hạ để tạ các ngài đã có lòng tin yêu nghề vẽ của bản sở trong 16 năm nay.

- N T T Khâm-Thiên - V T Nam-Dinh cô P B H Kiến-An - bạch-bích - sơn-Tây - P V V Tri-Tri Hưng-Yên - H V T Lò-bát Thanh-tri - D N T Belgique Haiphong - q J T Lao-kay B-phí bạch-Mai - V T D Lạc-sơn Sơn-tây V, q M Uong-bi - N N T Phù-văn-Lý Nam-dinh - P X P bạch-Mai - T V Q dit V A Yên-phụ - C V C Thi-cầu - T V H quai My-tho bình-Gây - P V D Việt-nhan Hanoi - D Q q Duyên-hà Thạch-binh N T D O cạnh Gia-lâm V D H Phong-doanh - Trục-nam M Tiên-Tsin - Cô N T N quai Forcant Huế - NVT Sadec H V P ANvingbiên-hóa - Nhạo-thủy dit NVT l) Médicament Hanoi - Tốt đồ Kompongthom - V C B Tirant Hanoi - T T D Cao-đắc-Minh Hanoi - V C K Tirant - T D K Trung-liệt Hanoi C R Cửa - Ngụy-sơn - H s Q saumure Hanoi - V V T Hàm-tân Rhan-thiết L H J Đông Duyên xã Hà-dông - D T N village Nam-dinh. N V T Chanceaulme Hanoi - N T X Chanceaulme - H V C Coton cô D T R Mong-duong Campha mine - D H N Citadelle Hanoi - Hanoi - N D P Trữ là Cẩm Giàng - L T V Trữ là - Phương đề Nam-dinh - N C T Bạch-mai - Trưng Thị Giàng tá Hanoi - N T Pétaín Hanoi - H N C bouret hanoi V V D Anh Thái-binh. Nh. Cao-đắc-Minh Hanoi - M V T Ecole Thánh-Óai - V H H Trần-quân, Thành Hanoi - N V R Nguyễn-Trái Hanoi - N Q L Hợp quan Chợ-lớn - B V T V - Remaparts Hải-duong - N N D Saigon.

Phòng khám bệnh của Bác-sỹ Nguyễn-văn-Luyện N° 8 Rue de la Citadelle - Hanoi Téléphone 304

Có chữa bệnh bằng điện - Có phòng thú vi-trùng. Chuyên-chữa bệnh đàn bà, trẻ con. Nhà ở phố đường Thành hay cửa Đông, hàng Da sau phố xe. Điều gần trường Cửa Đông Hanoi

Hiệu Mũ PHẠM-MẠNH-KHA Hiệu Khăn N° 80 Rue du Colon Hanoi

Mũ của bản hiệu điều làm hai lần liège thật tốt, và có bảo hành một năm garanti un an kiểu đẹp vải lợp tốt đã được nhiều các ngài ban khen, có bán buôn đi các tỉnh, xin gửi thư về thương lượng. Và có cả gang demi liège để bán buôn. Hàng hai lần liège có ba thứ 3p. 2p50 2p.

Truyện Ngắn

Y-LAN

của KHÁI - HƯNG

Bà tham Hải đương sống trong giấc mộng dài.

Trong phòng khách quét vôi đỏ, tối om, ngã lưng trên chiếc « di-văng », bà tham ôn lại trong trí nhớ cái đời kỳ vãng.

Bà lấy ông tham thực hoàn toàn vì ái-tình. Hai người gặp nhau lần đầu là yêu nhau ngay. Rồi cùng nhau lăn lộn trong vòng vật-dục. Rồi bà có thai. Rồi quan Âm-giầu lòng gả bà cho cậu Hải, hồi đó còn là một cậu học trò nghèo.

Mười tám năm chữ chung tình! Mười tám năm ngày đêm tụng niệm kinh ân-ái. Vợ yêu chồng, chồng chiều vợ, cái quang đời dài tóm lại có thế. Ngoài ra chỉ có ba việc, có ba ngày đáng chép: ngày sinh cậu Giang, ngày ông Hải đậu tham-tá, ngày tiễn cậu Giang sang Pháp.

Một giấc mộng dài.

Nhưng chỉ là một giấc mộng.

Năm nay tuổi bà bốn tám, mà người còn trẻ măng. Bà đẹp. Bà biết bà đẹp. Bà muốn đẹp mãi, để mãi mãi giữ tấm ái-tình không san sẻ, xuất mười tám năm chăm chú vào sự diễm trang. Những tưởng không bao giờ chồng nỡ,

Ai ngờ. Ôn tới đây, bà lấy hai bàn tay che mặt như muốn xóa cái bức tranh nhớ nhức nó lại vẽ ra trước mặt bà; trong một căn phòng khách sạn, chồng bà với « nó ». Trong cơn thịnh nộ, bà vẫn không quên lưu ý đến cái nhan-sắc lộng lẫy của « nó ». Chẳng trách ông tham mê, ông tham mất ăn, mất ngủ, ông tham tưởng nhớ đêm ngày, ông tham nhật nhèo với bà suốt trong ba tháng.

„Chỉ là một giấc mộng..

Tiếng giầy lộp cộp,, bà tham giật mình, ngừng phát đầu lên:

- Lậy mẹ ạ.
- Con, con đã về!
- Vâng
- Thế nào! cha con đã khỏi hẳn chưa?
- Giam cha con khỏi rồi, đã đến sở làm việc như thường.

Hai tuần lễ trước, bà tham cho cậu tú Giang mới ở Pháp về được ba tháng vào Huế thăm ông tham vì nhận được giấy thép ông gửi ra nói ốm nặng. Hôm cậu mới ở trên tàu bước chân xuống bến Haiphong, thấy có mình mẹ ra đón, lại khi về tới Hanoi thấy nhà cửa khác xưa, cậu vẫn không dám hỏi duyên-cớ, vì cậu biết mẹ buồn đoán chắc mới xảy ra sự gì bất thường sợ nhắc tới làm đau lòng mẹ. Thì ra cha mẹ cậu, đôi uyên-vương trong mười tám năm trời, nay bỗng kẻ Bắc người Nam, sống trong hai cảnh tình chua-chát. Thảo nào trong luôn một năm trời những bức thư của mẹ gửi sang Pháp đều có nhiệm giọng phiến-não chán đời. Thảo nào bốn năm nay, cha đòi vào Huế mà mẹ giấu vẫn chẳng obìu theo đi...giận mà vẫn yêu, xa lại

càng yêu, yêu lại càng ghen, yêu lại càng giấu.

- Con có gặp mặt con Y-Lan không? Giang ngo-ngác:

- Bầm Y-Lan là ai?...Con không gặp ai cả.

- Không à? Vô lý! cha con chỉ vì nó mà lập mưu xin đổi vào Huế để được xa mẹ, lẽ nào lại không ở với nó!

- Bầm mẹ hay có lẽ cha con thuê riêng nhà cho hẳn ở ẩn-núp một nơi thì phải, chứ không đương-hoàng ở chung với hẳn, vì ở trong ấy không ai biết truyện hết.

Bà tham mỉm cười:

Thế à!...nó đẹp lắm con ạ, khuôn mặt, nước da cũng na-ná như con ấy.

Cậu Giang xấu hổ đỏ bừng mặt nhưng trong lòng vui sướng được mẹ khen mình đẹp trai.

Mà cậu đẹp thật! Khô mặt trái soan, giống hệt như bà tham hồi còn trẻ, lại thêm từng trải những cách lịch-sự ở Paris, con gái Hà-thành trông thấy đã

để cô nào giữ nổi trái tim không hồi-hộp.

Từ hôm cậu Giang ở Huế ra, tình-nết đổi hẳn.

Trước cậu cười đùa, vui-vẻ bao nhiêu thì nay cậu ân-sần ủ-rũ bấy nhiêu, xuất ngày chỉ những thờ vẩn thờ giải. Có lẽ cậu nghĩ tới cha mẹ phân-ly mà cậu buồn chẳng? Nhiều lần cậu đi chơi lang-thang cả ngày, đến bữa cơm chẳng nhớ về ăn. Bà tham tìm lời khuyên-nhủ thì chỉ cười gượng ân-ủi lại mẹ:

- Bầm mẹ con có điều gì đâu! ít lâu nay vì trong người con khó ở nên con không được vui đó thôi.

- Con nên đến đốc tờ mà xem mạch.

- Vâng. Mười lăm hôm sau, cậu lại xin phép mẹ vào thăm cha. Bà tham muốn con đi chơi cạo khuấy khuấy, bằng lòng ngay, rồi thân đi sắp quần áo vào va-ly cho con.

Lần này cậu Giang ở Huế hơn mộ

tháng khi ra Hanoi lại càng thấy ân-sầu hơn chuyến trước. Cả ngày chỉ đóng cửa ngồi trong buồng ngủ, hủy hoáy viết. Có đêm không chợp mắt, cậu nằm gục đầu xuống gối, khóc nức khóc nức.

Một buổi trưa, bà tham lên buồng ngủ thăm con, vì hôm ấy, con bỏ cơm sáng. Bà đương lưng thưng trên thang gác thì gặp vú già đón hỏi.

- Bầm bà, bà có biết tại sao cậu con buồn không?

- Không.

- Cậu con có nhân tình đấy!...

- Chỉ lào!

- Bầm bà, thật đấy! Con bắt được, cả ảnh cô à kia. Úi chào bầm bà đẹp lắm!

- Thế à? Ảnh đâu?

- Bầm đây.

Vú già móc túi lấy đưa bà tham cái hình nửa người, khô nhỏ. Bà tham, xem xong chau đôi lông mày, rồi xé nát ra chép miệng thờ dài bảo vú già.

Cậu Giang cười sảng sặc:

- Thực nhé! con bằng lòng ai, mẹ cũng cho con lấy nhé?

- Ủ! chứ sao.

- Bất cứ ai?

- Bất cứ ai! vậy ai thế con?

- Bầm mẹ con chưa bằng lòng ai.

Bữa cơm chiều hôm ấy, sau khi dùng món tráng miệng, cậu Giang ngồi tỉ kỹu tay vào bàn, con mắt lơ lơ nhìn theo làm khói thuốc lá. Bà tham ngắm con, lấy làm ái-ngại, sẽ hỏi:

- Con có cần tiền không?

Cậu như tỉnh choàng giấc mộng:

- Bầm mẹ không.. nhưng ít nữa con muốn xin phép mẹ vào Nam, kỳ chơi một tháng.

- Con có thể ở chơi trong ấy vài tháng cũng được. Phải đấy, con đi chơi cho khuấy khuấy. Và làm giai đời này cần phải biết đó, biết đây, nhất là các nơi thắng cảnh trong nước. Thế con cần bao nhiêu tiền?

- Bầm mẹ năm trăm có đủ không?

- Năm trăm sao đủ! Ở trong ấy ăn tiêu tốn lắm. Thôi mẹ đưa con hai nghìn, để con có thấy thức gì quý mua ra cho mẹ, mẹ nghe nói trong ấy có nhiều hội soạn to lắm, con xem có tiện thì con mua cho mẹ. Con tính, mẹ có một con. Của mẹ tức là của con, Mẹ nay nhờ giới giàu có hàng vạn, để của làm gì mà không cho con, và sắm sửa vào mình. Và cuộc du-lịch này cũng có bổ ích cho sự học-vấn của con kia mà. Thà bỏ ra làm việc ích lợi, còn hơn chôn trong tủ sắt.

Cậu Giang thấy mẹ quá tin, lấy làm hối hận, cúi gằm mặt xuống, sẽ thưa:

- Bầm, nhưng hãy thông thả.

- Không nên, con ạ, cái gì đã định phải làm ngay..

Hai tháng sau, bà tham Hải nhận được một bức thư ở Hà-tiên gửi ra:

Bầm mẹ,

« Con bất hiếu cái đầu lạy mẹ, xin mẹ tha tội cho, vì con vừa phạm một tội đại-ác...Đã hơn tháng nay, con ẩn núp trong này với người mà nay còn mới rõ là...»

Bà tham Hải bỗng cười rú lên một tiếng như người điên, bức thư rơi từ tay xuống đất.

KHÁI-HUNG

Maillet
đề tập thể thao hay mặc lót mình cho đỡ mồ hôi
Chemisette
Mặc thay chemise

Mua buôn, mua lẻ ở hiệu dệt CỤ CHUNG

63, Rue de la Citadelle - Hanoi

OUVERTURE 1er AVRIL

ĐỒ - HỮU - HIỆU

TAILLEUR DISPLOMÉ DE L'ÉCOLE DARROUX DE PARIS

N-41 Rue du Chanvre

Coupe et façon impeccable et soignée, adaptée à toutes anatomies. Aucune augmentation sur les prix courants

Shu nữ.

Đáp lại bài «chị em và kinh tế»

Tuần báo trước, cô Yên Đông muốn những chị em đã có chồng con rồi thì nên coi sóc riêng trong nhà để tránh khỏi những sự thiệt hại do sự vắng mặt người nội trợ trong gia đình gây ra. Vì chị em có đủ tài lực để công tác cái thiên chức đó.

Thưa cô Yên-Đông, vắng mặt người chủ nhà, đầy tớ «mọc đuôi tôm» ăn bột, ăn sến là lẽ tất nhiên mà đâu có chủ ở nhà cũng không sao tránh khỏi cái tệ ấy, Chả nhẽ mỗi khi nó đi chợ hoặc mua bán vật gì mình cũng đi kèm nó ư? Hoặc thâu hành đi mua lấy ư? Khó lắm, phần nhiều các bà vợ bây giờ chỉ có thể vào mấy hàng tơ lụa sắm áo quần cho mình, cho các con, hoặc vào mấy hàng hoa quả mua cân lẻ, cân tào om về nhà, chỗ ít thấy các bà cấp chiếc rổ đựng mạt cả rau đậu. Vì các bà có đi chợ thì hai chuyện xe đi, xe về cũng vừa bằng số tiền anh bếp ăn bột rồi. Còn sự trông nom con cái thì cô Yên-Đông há chẳng thấy các bà tham bà đóc, bà kỹ không đi làm gì mà vẫn nuôi vú bò đờ ư? Những lúc đi thăm người này người nọ, đi nhẩy múa ở đờn đài hoặc khuyển hưng với trăm hai mươi cây, ai trông nom con cái cho mình?

Tóm lại, trong một gia đình trung lưu, dù có mặt hoặc vắng mặt người đàn bà, khoản tiền trên đây cũng không sao tránh khỏi được. Vậy thì người đàn bà có năng lực mưu sinh ngoài xã hội, tội gì mà ở nhà cho khoản thu hàng tháng chẳng được rồi rào, mà khoản chi cũng cứ thế không kém sút đi. Có Yên-Đông nói: chị em đi làm, những khi con đau ốm không được bên thân săn sóc chăm nom. Đó cũng là một sự khổ tâm cho những người làm cha mẹ. Thế nhưng, nếu tiền lương của chồng chỉ đủ nuôi sống lũ con, nhờ khi đứa bé đau ốm không tiền thang thuốc thì sao? Khiế tưởng thù cảm rui làm việc, xa con còn hơn là ngồi bên giường bệnh nghe con rên

rĩ, rên la không có thuốc thang chi cả. Còn nói trông nom công việc trong nhà nấu ăn, may vá là thiên chức người đàn bà, thì không đúng và không căn cứ vào đâu.

Nếu là thiên chức của đàn bà thì chỉ đàn bà mới nên sóc sóc làm lụng cho đầy đủ cái thiên chức ấy thôi, vậy sao đàn ông lại tranh dành ra làm thợ may, ra nấu bếp. Vậy sao ở các cường quốc văn minh, đàn bà lại ra làm trạng sư, và tất cả những công việc mà bọn đàn ông ích kỷ tưởng chỉ mình họ làm nổi thôi. Tóm lại không có một nghề gì, một chức gì dành riêng cho đàn bà hoặc đàn ông, hễ là người tự xét có thể làm nổi việc gì thì lĩnh lấy mà làm, hà tất phải phân biệt ông là đàn ông, ông nên làm việc này, bà là đàn bà, bà nên làm việc kia. Còn sự trông nom

THƠ MỚI

Lãng-mạn

Một bức phong tuyết-lác:
Khởi, giới, mây,
Tiếng sáo buồn man-mác,
Bồng lên mây....

Gió thổi, lá bay vèo,
Tan-lác lác,
Bồng chốc đổ mưa rào,
Vội cang-cạc....

Thôn-thức giòng nước mưa,
Chảy xuống cống,
Giờ im. Một con bò

nuôi nấng con cái khi mình vắng mặt ở nhà thì đã có người vú bò hoặc nếu xã hội có văn minh nữa thì đã có các nhà dục - anh trông nom nuôi nấng như một bà mẹ.

Nhưng cô Yên Đông và tôi, chúng ta cùng bàn luận một vấn đề mà hai ba mươi năm nữa hãy nên bàn vì phụ nữ Việt-nam vẫn còn ngồi cả trong nhà mà!

THU-LINH

Cao giọng rống....
Ngày lui, chân giới lui,
Trong cảnh lặng,
Chuông chùa diêm mấy hồi,
Rời im bãng....

THANH-HAO

Bém ở bờ bể

Ao ạt,
Ngoài bãi cát,
Trắng trong, gió mát,
Biển rộng với trời cao.
Cánh bao - la bát-ngát,
Kia lán sóng bạc,
Giờ-giặt,
Lòng ta thanh-thoát,
Hoan lạc,

N. T. V.

Vườn xuân dưới trăng

Của VÂN-DƯƠNG

Vườn xuân chen-chúc mai, lan, đào,
Lan đưa mùi hương thơm ngạt-ngào,
Mai vắng Đông-quán cánh ủ-rũ,
Đào thấy Hoa-lang nhòa miệng chào,
Dưới trăng Hoa-lang lòng lưỡng-lự,
Nửa định quay ra, nửa muốn vào.
Sau ôm đàn, ngồi ngoài hiên vắng,
Lựa giầy gầy một khúc tiêu-tao,
Đến khúc trường-tữ, khúc nhớ ơi..
Đức Khanh xa vắng lòng non-nao.
Bỗng tiếng thổ-thể gần bên tai:
«Hoa-lang ơi! buồn thế sao?»
Hoa-lang giật mình quay đầu trông.
Rồi đứng phắt lên; mờ-màng chào:
«Kìa em Đức-khanh! em đó ư?
Phải chăng? Gặp em trong chiêm bao?»
Đức-khanh mỉm cười, thổ-thể đáp:
«Thì anh hãy nghĩ lại, xem nào.»
Hoa-lang cả cười, đắm say nhìn:
— «Vâng em, tình-thần anh tiêu-hao.
Nên lúc gặp em anh tưởng mộng,
Thôi đàn đây, em gầy, họa nào.
Đức-khanh cầm đàn lựa đường tơ;
Tay tiên sẽ gầy khúc tiêu-tao.
Hoa-lang gõ đíp, lên tiếng họa,
Tiếng đàn, giọng hát, trầm lại cao.
Gió xuân nhẹ-nhàng lướt qua lan,
Hương bay từ phía thơm ngạt-ngào.

Mars 1933

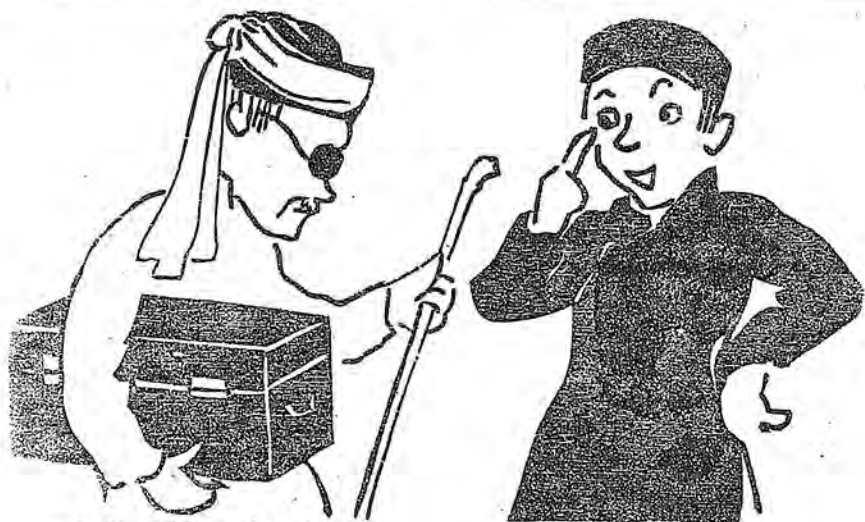
Để nghe nhì?

Bác cai nhà pha (khám): Anh không biết xử lý, vào đây mà còn giữ tinh nết xấu!

Tội nhân: Nếu ông không bằng lòng tôi, ông-đuôi phất ngay tôi ra có được không?

(Lời của D P Sáo)

— Thầy đội khăn đẹp ai thế?
— Ấy khăn cụ tôi mới «về» hồi trong năm.
— Thầy thuê xe hay đón ở đâu?
— Tôi thuê ở trên phố Hàng ngang.
— Sao thầy không thuê xe hay đón của sở Luois Chử?
— Ấy lại người ta đồn rằng; xe và đón sở ấy xấu, chủ lại lười công việc giao phó cả cho người làm.
— Ai bảo thế? Họa chẳng chỉ có thầy... Chứ ông L. Chử là nhà chủ thuê xe và đón, đầu tiên đã được nhiều người tin vì xe tốt, đón rống mới và đẹp, nhất là mọi việc đều ro tay ông quản đốc cả.

ANH MỸ-THUẬT

Hiệu Khánh-Ký công-ty

3, Rue Borgnis Desbordes (Phố Tràng Thi số 3, gần Hàng Trống)

Đã nổi danh ở Pháp và khắp cả cõi Đông-dương

là Quảng Cáo

Ảnh 13 x 18 cả khuôn và sous verre (Theo kiểu bên) 2p.00 1 cái

Ảnh 18 x 24 cả khuôn và sous verre (Theo kiểu bên) 3p.00 1 cái

Chuyên-môn làm ảnh Phóng Đại 30 x 40 cả khuôn giá từ 5p.50 đến 9p.00

50 x 60 — id — — 8p.00 — 15p.00

60 x 100 — id — — 15p.00 — 30p.00

Đại-lý: FILMS AFFA

có ống kính rất sáng

Giới dâm tay rớm. Ảnh lại càng dịu dàng đẹp như ảnh bên Âu Mỹ vậy.

CHUYỆN VUI

Ba Êch vô Hué

Tranh dự thi — số 32

Lần thân

Ở ga Hanoi

Mãi 9 giờ rưỡi tối, chuyến xe hỏa tốc hành vô Hué mới bắt đầu chạy mà gần tám giờ ở hiện ga Hanoi đã chật ních những người hoặc đứng đợi xe hoặc đi tiễn người nhà. Trong số đó có Ba Êch.

Ba Êch tìm đến một chỗ có cô con gái đẹp, rồi cứ lảng vảng chung quanh. Chợt thấy một công-tử cũng luồn quần gần đấy ra ránh bản khoan, thỉnh thoảng lại liếc mắt nhìn trộm mỹ-nhân, Ba-êch liền đi sát bên chàng, lễ phép hỏi xin que diêm, rồi làm bộ khó chịu mà phàn nàn rằng :

— Rõ khổ quá ! Cô cháu (vừa nói vừa trỏ mỹ nhân) cứ bắt tôi cùng đi Hué; mà tôi thì tôi không muốn đi một tí nào hết.

Công-tử vồn vã hỏi Ba-Êch :

— Thưa ông, cô là em ông ?

Ba-Êch chép miệng lắc đầu :

— Phải, cô cháu được thầy me tôi nuông quá cứ bắt tôi phải đưa vào Hué coi lễ Nam-giao.

— Thì ông chịu khó đưa cô em vào cho đẹp lòng hai cụ !

— Nhưng chẳng giấu gì ông, tôi tiếc bầy đồng hai bạc nên còn ngần ngại không muốn lấy vé... Thôi tôi chả đi nữa.

Ba Êch nói xong làm bộ định chạy lại bảo nhỏ em biết rằng mình không đi nữa. Chàng công-tử kia, nhân gặp dịp được làm quen với anh cô con gái mà chàng nhớ thăm yên trộm bấy nay, liền giữ lại và tươi cười nói rằng :

— Ông ạ ! cùng đi cho vui. Còn như tiền vé ông để tôi lấy cả cho. Nếu đi bằng tư thì ba vé hết có năm hai đồng chứ mấy.

— Ấy vé em tôi thì ông thân tôi đã lấy rồi. Còn vé tôi thì đây tôi đã có tiền.

— Thôi được !

Dứt lời công-tử chạy vội ra chỗ cất vé. Năm phút sau chàng trở lại, tay cầm hai cái vé, đưa cho Ba-Êch một cái. Ba Êch vô mô bi lấy tiền để trả lại, nhưng chàng kia lại gạt đi mà rằng :

— Thôi, chỗ anh em, có làm gì cái vật ấy !

Thế là Ba Êch nhận em vu vơ đã được người tặng vé.

Trên xe hỏa

Công việc thứ nhất của Ba-Êch khi đã bước chân lên toa xe hỏa là lần lút, tránh mặt cả cô em hồ cho chỉ ông bạn hảo. Chàng liền vờ vắn lên toa hạng ba, lần lần dần dần đến làm quen với người soát vé, dựa hộp thuốc lá mời hút, rồi kể hết truyện nọ đến truyện kia ra nhiều thân thiết lắm. Sau cùng chàng mở dài kêu một, và nói với người soát vé rằng :

— Tôi trong người ngầy ngấy sốt mà ở trong toa hạng tư chật ních chả có chỗ nằm ngồi. Không khéo vào tới Hué thì đến ốm mất.

Người soát vé có dáng thương hại bảo :

— Được ông cứ nằm ở ghế hạng ba cũng được. Khi nào có người lên chật chỗ hãy xuống hạng tư.

Thế là Ba Êch nằm ngủ một giấc dài rồi ở ý liền hạng ba cho tới khi đến ga Hué.

Tại Hué

Ba Êch biết ông nghị A thân với ông tham B và cả hai ông này đều thân với ông cử C ở Hanoi, liền tìm đến ông tham B và phàn nàn cùng ông rằng ông cử C là bạn thân mình có gửi bức thư giới thiệu mình với ông nghị A, nhưng không may đánh rơi mất. Ông tham mừng rỡ được gặp người bạn của bạn C liền thân đưa Ba Êch đến giới thiệu với ông nghị A.

Thế là trong mấy ngày ở Hué ông tham và ông nghị chuyện nhau lần lượt tiếp đãi Ba Êch rất là long trọng.

Đi thăm làng

Ông nghị A đánh ô-tô, mời ông tham Ba Êch đi xem các làng Ông tham liền gạt đi mà rằng :

— Thôi ! các mẹ và những người cai làng họ xin tiền đủ lắm. Mỗi làng tốn ít ra cũng đến hai đồng bạc, tội gì ?

Ba Êch ngấm ngấm một phút rồi quả quyết bảo hai ông kia :

— Được ! mời hai ông cứ đi. Sẽ chẳng mất một xu nào cả, tôi đã có mẹo.

Hai người nhìn nhau lấy làm lạ.

Ba Êch liền ghé vào tại hai ông nói thì thăm mấy câu, rồi ba người đều cười ồ, lên ô-tô.

Đầu tiên tới làng Tự Đức, một người coi làng ra đón chào.

Bấm các quan vô coi làng.

Ba Êch rất tự nhiên hỏi :

— Kobana kobiru da Kwaben no ?

Người coi làng ngỡ ngàng nhìn Ba Êch làm bộ gât :

— Kioto Kobé Yokohama yada ?

— Ông nghị A và ông tham B cố nhin cười vờ ra hề tựa bao lợn cúi xuống nhìn, khúc khích cười với nhau. Còn người coi làng thì sợ hãi lảng ra nói truyện vớt anh em bạn :

— Chúng nó người nước quái gì ấy, hình như người nước Nhật hay sao ấy.

Lúc đó Ba Êch quay ra gọi hai bạn :

— Master A Master B Kodesi hirogaru Konko daijin.

Rồi ba người cùng vào xem miếu thờ vua. Khi đã lảng lảng xem xong đủ các nơi, Ba Êch như bỡ ngỡ không hiểu bước lên cái bậc cấm, khiến một mẹ sua tay kêu to bảo không được phép lên đó.

Ba Êch làm bộ ngờ-ngần quay lại hỏi :

— Rikiva mizuta. Yamada haberu ?

Vừa nói vừa trỏ ra phía cửa sẽ gạt hai ông kia cùng ra. Các mẹ đứng chờ người nhìn nhau, mồm mỉm cười, rồi một mẹ mạnh bạo ra nói.

— Các ông vào coi không cho chúng tôi tiền à ?

— Ba Êch làm bộ đã hiểu rồi, vừa gạt vừa trỏ ra phía làng, hình như mẹ kia đã bảo mình rằng lảng ở bên cạnh.

— Ya ai Campradaru ya ya.

Vừa nói vừa gạt, rồi cùng hai bạn bước ra cửa.

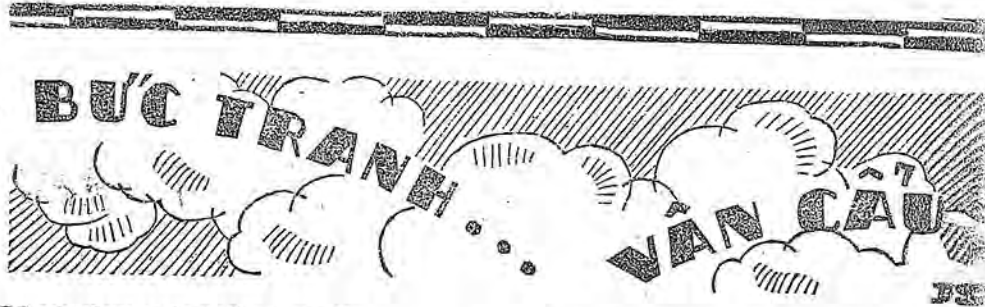
Cứ như thế, trong hết các làng mà không phải đãi các mẹ giữ làng một xu nào.

Ba Êch vào chơi Hué vừa một tuần lễ mà tốn mất có một đồng bạc.

KHAI-HUNG

— Ấy chào thầy dơi, thầy làm ơn bảo giùm cháu mấy giờ rồi ạ ?
— 5 giờ
— Cảm ơn thầy — thế thưa thầy 5 giờ chiều hay 5 giờ sáng ạ ?
— 5 giờ sáng
— Thôi cảm ơn thầy đã có bụng tốt bảo giùm cháu — à quên; thầy làm ơn bảo nốt cho cháu: thế 5 giờ sáng hôm qua hay 5 giờ sáng hôm nay ạ...

Cũng như một tiếng pháo

Chỉ cách đây có mấy ngày, ở Hanoi còn đang nhộn nhịp về các ông ra ứng cử nghị viên. Về phần các ông này, gào thét hay dầm dùi để người ta để ý đến mình, cái đó đã tự nhiên rồi. Các báo chí, bản đi tán lại, luồn quần hỏi nhau hay đoán mò, chỉ các ông có vé bầu là nhộn nhịp hơn cả. Họ nhón nhíp dò xét xem ông nào ứng cử đáng hơn... ra ứng cử... làm... hát và một bữa... rồi ông ước ao bầu... thì thú hơn.

Nghĩa là, người ra tranh cử, người đi bầu và các báo chí, ai ai cũng nhộn nhịp háng hái cả. Người ra tranh họ có cái hàng hái của tuổi trẻ, các báo chí có cái hàng hái của con nhà báo, người đi bầu có cái hàng hái của người đi... ăn cơm và đi nghe hát.

Một lần, hai lần bỏ vé : một người được trúng cử thế là hết ưộn nhíp. Các nhà báo người lạch như cái nhà báo, người đi bầu chán nản như kẻ no. Còn người trúng cử, ông Vũ Văn Định, ông lại lẫn vào với đám các ông nghị khác yếu lạng.

Giả bây giờ có hỏi đến tên ông, cũng chẳng còn mấy ai nhớ. Mà đến chương trình của các ông ứng cử thì chính các ông cũng quên rồi.

Trước khi bỏ vé, các người đi bầu sao chịu khó thế : xét tư cách, hỏi chương trình của các ông ứng cử cần thận lắm. Thế mà lúc ông chúng cử bước chân vào việc, là cái lúc nên dò xét hơn cả, thì cử tri hình như không biết ông là ai nữa.

Cũng không nên lấy làm lạ : ông Vũ Văn Định trước khi trúng cử là một ông hay hay, đáng để ý lắm. Còn ông Vũ Văn Định sau khi trúng cử thì đã thành một ông nghị như ông nghị khác, mà ai cũng biết rằng một ông nghị thì không hay hay cho ai cả, chỉ có hay hay cho ông ấy mà thôi.

Mà trái lại, một người đi bầu với một ông ra ứng cử, thì còn là một người hay, chứ đối với một ông ra ứng cử rồi, thì không những là hết cả hay hay mà lại còn là một người khó chịu nữa.

Thế là ai cũng có nhẽ phải, người đi bầu cũng phải mà người trúng cử cũng phải.

Chỉ có các báo là không phải thôi, vì họ...

Chương trình hai ông nghị

Ông nghị Hoàng Tích Chu và ông nghị Vũ Văn Định gặp nhau nói truyện : Ô. H. T. C. — Kia, quan Định ! Tôi mới nghe tin ngài được trúng cử nghị viên thay chân tôi, xin có lời mừng Chàng hay chương trình của ông định ra thế nào, có thể cho tôi biết ?

Ô. V. V. D. — Không dám, tôi vào thay chân ông, cũng là định theo đuổi các chương trình của ông đã định đó mà thôi.

Ô. H. T. C. Nhưng thưa ngài, tôi xin thưa rằng tôi không có định chương trình gì cả.

Ô. V. V. D. — Ấy chết. Tôi cốt theo chương trình của ông mà ông cũng không có, thì thành ra tôi cũng không có sao ? Không thể như thế được.

Ô. H. T. C. — Không hề gì. Thế nghĩa là hai chúng ta cùng đều có chương trình cả.

VIỆTSINH

Kể từ 1er Mars này, hiệu HƯƠNG-KY Photo 84 Hàng-Trống đặt một giá riêng cho các quý khách đồng bang mình đến chụp ảnh giá từ :

Op30 6x9 Op70 9x12 1.00 10x14
1p20 13x18 2p00 19 3p00 24x36
từ 3p00 giờ lên.
Ảnh phớt
Hương-Ky cần bậc

Nên chú ý đến hiệu Lê-Huy-Phách
12-Ruột Sinh Từ Hanoi

1) Xuyết đêm hôm ấy Mai chần chọc không sao ngủ được, hết nghĩ đến em lại tưởng đến ai. Rồi cô đem trí tưởng tượng ra xếp đặt những cuộc đời tương lai tốt đẹp. Nhiều khi cái cuộc đời cô bày ra gặp chỗ khó khăn, nghĩa là tới chỗ mà lương trí của cô cho là không thể có được, thì cô lại mỉm cười sòa bỏ đi để bày lại một cuộc đời khác. Có một điều cô nghĩ lại lấy làm bèn lên là trong các cuộc đời dự định trong mộng tưởng của cô, bao giờ cũng có người mà cô yêu thầm nhớ trộm...

Trong khi ấy thì ở dưới nhà ngang ông lão bực cũng đương loay hoay trở mình trên chiếc giường lát nửa, tiếng kêu sột soạt. Vì ông động nhắm mắt, lại thấy cụ Tú Lâm hiện lên đứng trước mắt. Lúc ban ngày mãi công kia việc nọ, ông không nghĩ tới cụ bên không tưởng tượng ra được hình ảnh cụ. Song giữa đêm thanh vắng lại thêm có sự xúc động tới cảm giác, nên cái trí nhớ của ông lão chất phác làm việc ngấm ngấm ở trong khối não vẽ ra hết được cái tướng mạo cụ Tú trong lúc sinh thời. Vì thế ông Hạnh càng tin rằng linh hồn người quá khứ về trách mắng ông ta.

Ông Hạnh trông thấy rõ ràng cặp mi cau gân giáp nhau, đôi con mắt tròn tròn xoe nhìn chòng chọc vào ông ta. Ông ta sẽ trở mình quay vào phía tường lấy hai bàn tay che kín mặt, nhưng vẫn trông thấy cặp mắt tròn ngược, rừ lộn... Ông ta làm rằm khẩn thắm: « lạy cụ, việc này thực không phải tự tôi! »

Tiếng gà nửa đêm trong khắp xóm như tiếng dương gian đến cứu nạn cho ông lão đương bị làn không khí nặng nề của cõi âm đè nén. Ông ta lóp ngóp giẫy thắp ngọn đèn hoa-ky, và lấy chiếc điếu cây ra hút luôn ba bốn điếu... Rồi ông ta để đèn đó ngồi nhìn chừ không dám lên giường đi ngủ nữa.

Gà gáy sáng lần thứ nhất, ông ta đứng dậy đi lấy gạo thổi cơm thì gặp Ma-

KHÁI-HUNG soạn

cũng đã ra sân rồi. Ông ta lại gần cất giọng run rúa sẽ nói:

— Cô nêc nghĩ kỹ lại xem, Mai hơi cau mặt:

— Tôi nghĩ cả đêm rồi. Bây giờ tôi càng cả quyết lắm.

Ông lão bực ra dáng không bằng lòng, lảng lạng xuống bếp. Mai cũng theo xuống để thổi cơm. Trời hãy còn tối, ánh lửa rạ thấp-thoảng chiếu vào cái

Tranh vẽ của Đông-son

mì thì còn nói gì nữa!

Mai vẫn cười:

— Tôi cũng thấy thầy tôi về, ông Hạnh ạ.

Ông lão bực tỏ ý sợ hãi:

— Thế à!.. Vậy cô thấy những gì? Cô thử kể xem có giống những điều tôi thấy không.

Mai là người rất thông minh, biết rằng ông lão bực ý tưởng chất phác hay mê

— Nếu vậy, ta ăn cơm sớm để đi ngay, vì từ đây đến làng ông hàn Thanh đường dài hơn một thôi, mà nếu ta đến muộn thì chỉ sợ bà hàn lại đi ra coi đồng áng rồi thì nhớ hết công việc.

Mai tỏ ý ngạc nhiên:

— Nếu bà hàn đi vắng thì đã có ông hàn ở nhà lo gì?

Lão bực cười:

— Nào có thể được! Công việc mua bán ông hàn giao cho cả bà ba, bà ba mà đi vắng thì ông hàn vị tất đã cả quyết.

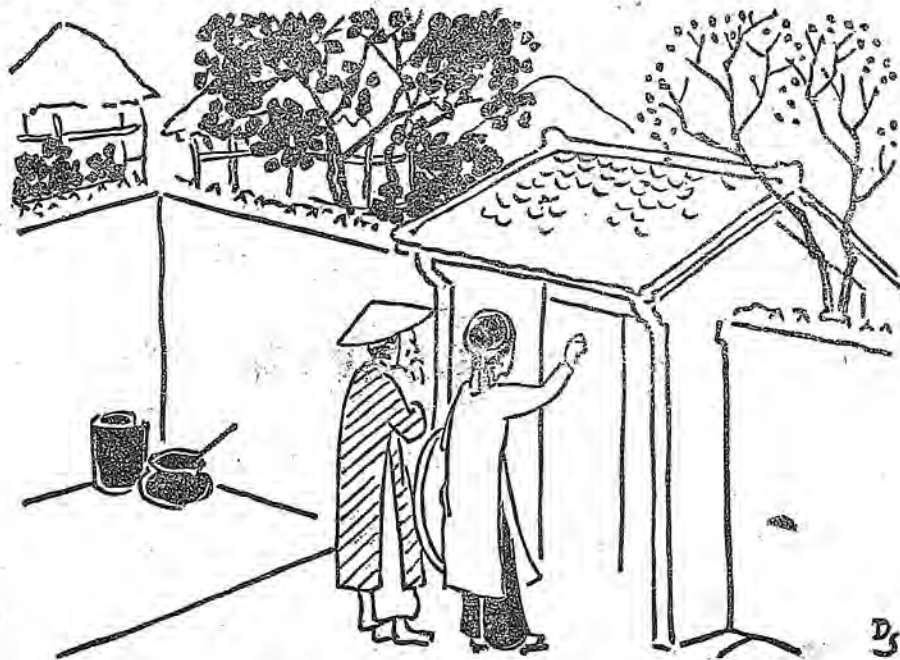
— Vậy thì ta ăn cơm mau để đi cho sớm...

IV Bước đầu.

Ông Nguyễn-thiết-Thanh là chánh tổng cựu đã được mông thưởng chánh, bất phẩm bá hộ. Như thế thì đáng lẽ ông chỉ là một ông chánh bá dù hàm ông đã cao. Song vì trong hàng tổng phần nhiều người đều có nhờ vả vay mượn nhà ông, và quan trên lại dục địch hứa tư thưởng cho ông hàm hầu-lâm đại-chiếu nên khắp vùng ấy ai ai cũng gọi tôn ông là cụ hàn, tuy ông mới ngoài bốn chục tuổi.

Và ông Thanh thực hoàn toàn là một cụ hàn vì các cụ hàn thường, bao giờ cũng đầy đủ mà ông ta thì phi nột phương phự lắm. Tuy ông ta có nghiệp thuốc phiện mặc lòng Ông ta cũng nghiệp chơi nghiệp bởi cho qua ngày qua tháng đó mà thôi, vì ở nhà quê mà không nghiệp một thứ gì, thì buồn lắm, cả ngày chả có việc gì để làm bận đến cái thân nhân. Một lẽ nữa khiến ông ta ham chơi cái thú ả phiến, là để tiện thức đêm mà coi cửa, vì ông ta giàu, giàu lắm, giàu nhất trong hàng huyện, và thứ nhì thứ ba trong hàng thiên lý, xa xa trông tựa Xuân-đình tất thấy sau mấy tòa nhà ngói, đến hơn chục cây thước, cao chót vót ngất từng mây, như những chòi lính canh ở các phủ huyện vậy. Đó là nhà ông hàn và các bà vợ của ông ta.

Vì ông hàn có những hạ vợ ở riêng

đầu bạc phơ của ông lão già dãi ra sắc hồng hồng. Mai đương tò mò đứng ngắm, ughĩ ngợi, thì ông lão ngừng đầu lên dăm dăm nhìn cô con gái chừ rồi lùi lại một bước. Mai kinh hãi hỏi:

— Ông sao vậy, ông Hạnh?

Ông Hạnh vừa thở vừa đáp:

— Trông cô giống cụ Tú quá.

Mai mỉm cười:

— Mãi bây giờ ông mới biết à?

— Đêm mới rồi cụ Tú về tôi trông cũng y như cô.

Mai cười:

— Tại ông cứ nghĩ đến nên năm mộng đấy chứ gì.

— Rõ ràng tôi thức hẳn hơi chừ mộng

tin quý thần, nên ngày nghỉ thế nào thì đêm mộng thấy thế. Cô liền bịa ra câu truyện chiêm bao để yên lòng ông ta. Cô ngấm ngấm xếp đặt câu truyện cho có đầu cuối rồi noi rằng:

— Tôi thấy cụ về. Cụ tươi cười bảo tôi nên bán nhà để lấy tiền nuôi em Huy đi học. Rồi cụ lại biến đi ngay.

— Thế à? Cô thấy thế à? Tôi thì tôi thấy cụ vẽ tròn mắt lườm tôi, tôi sợ hãi quá.

Mai cười:

— Phải rồi! Cụ giận ông, vì ông cứ can ngăn tôi đừng bán nhà đấy chứ gì...

Lão bực lảng lạng ngấm nghĩ rồi bảo Mai:

Trước cửa hiệu nhỏ 107 Hàng Đào nay cửa hiệu to 21 Phố Hàng Quạt đó là cái chứng chỉ chắc-chắn về sự phát-đạt và tiến-bộ của bản hiệu. Được như thế là nhờ ở lòng yêu của các quý-khách đã chiếu cố đến Tân Thịnh trong bấy lâu nay. Vậy muốn khỏi phụ lòng quý-khách về mùa hạ năm nay bản hiệu mua rất nhiều các thứ vải đủ các hạng để may hầu các quý-khách bằng một giá rất phải chăng.

Xin mời lại may thỡ lòng thành-thực của bản hiệu,

Tân-Thịnh chủ nhân Cầu-bạch

Nếu muốn được giấy ta, giấy tây, giấy KIM-THỜI đủ các kiểu, vừa bền, vừa đẹp lại vừa rẻ xin mời đến hiệu TOÀN-THÀNH chủ-nhân là M. PHẠM-VĂN-SƯU ở 37 Route Mandarine.

Trong thời-kỳ kinh-tế khủng-hoảng, lại được hiệu TOÀN-THÀNH đóng giấy một cách đặc-diệt như thế tưởng các quý-khách không nên bỏ qua dịp tốt thì phải.

Nước Hoa Hiệu CON VOI

NGUYÊN CHẤT: Jasmin, Violette, nước Hoa thủy tiên

- Quelques Fleurs, Fleur d'Amour, Rose, Menthe:
- 1 lọ 3 grammes 0p20, 1 tá 1p80, 10 tá 17p00
- 1 lọ 6 grammes 0p30, 1 tá 2p70, 10 tá 26p00
- 1 lọ 20 grammes 0p70, 1 tá 6p30, 10 tá 62p00

CHỨC LỢI 79 Paul Doumer à Haiphong

Bán lẻ và bán sỉ tiên cước bản hiệu chịu

mỗi người một dinh cơ giáp liền nhau. Vợ cả và vợ hai đều chỉ sinh tuyền con gái. Ông hàn liền lấy thêm một người vợ ba, thì sinh ngay được một cậu con trai đầu lòng. Vì thế được ông hàn thương yêu chiều chuộng lắm. làm nhà gác cho ở, và cung phụng như một cô tiểu thiếp nhà quan vậy, nào kể hầu người hạ, nào sắm bàn ghế giường tủ kiểu tây, bày la liệt trông rất là rực rỡ. Vợ cả, và vợ hai, tuy cũng có ghen nhưng không dám bẻ môi vì ông hàn oai nghiêm lắm, khắp hàng tổng còn sợ ép một bề nữa là các bà vợ.

Tuy thế người vợ ba cũng không phải là người có nhan sắc, được chồng yêu thương là chỉ vì sinh được người nối nghiệp tông đường đó mà thôi. Ông hàn lấy cũng không phải là người không biết thưởng thức cái đẹp, nên tuy đã có ba vợ rồi mà vẫn muốn kén một bề tiểu tinh diễm lệ để vui cảnh nhàn, vì ông hàn vẫn tự phụ là người hào hoa phong nhã.

Hôm ấy, mặt trời đã lên cao, mà ông hàn còn chưa thức giấc. Tối hôm qua ông chơi những bốn năm hội cờ-tôm ở nhà vợ ba, xong lại hút thuốc đến gần sáng nên hôm nay sớm lắm cũng gần trưa, thì họa may ra ông mới dậy được.

Cô Ba được ông chồng luôn luôn ngủ bên nhà mình thì lên mặt hãnh-diện với hàng xóm láng giềng lắm, và lại hết sức chiều - chuộng chồng, tôn - kính chồng như một ông quan lớn vậy, ra vào rón-rén, bắt đầy tờ không được nói truyện hoặc háng giãng để được tinh-mịch cho quan hàn yên giấc.

Lúc đó cô ba bỗng nghe có người nheo-nheo gọi cổng ngoài, vì nhà các ông cụ-phụ ở chốn thôn-quê bao giờ cũng có hai ba chàng công và cái đồng rất là ồn-thận. Cô hàn nghe tiếng, cau mặt lăm-băm, sai một người đẩy tờ ra xem tên nào dám làm huyền-náo như thế, để mất giấc ngủ của quan.

Một lúc tên người nhà trở vào đưa Mai và người lão học theo sau. Cô Ba trông thấy vội kêu :

— Quan còn ngủ sao mà đã cho họ vào.

Rồi chạy ra sân hỏi :

— Ông già kia đến có việc gì đấy?

Lão học ấp-ung chưa dám ngỏ lời, thì Mai đã ứng-dụng đáp lại :

— Chúng tôi ở bên Ninh - bắc sang muốn kêu cụ hàn chút việc.

Ý chừng như bà hàn Bà thấy Mai gọi quan hàn là cụ thì không bằng lòng nên nguây-nguây quay vào trong nhà không thêm trả lời. Lúc bấy giờ ông hàn Thanh thức giấc dậy nghe có tiếng ồn-ào ở ngoài sân liền hỏi cô ba :

— Cái gì đấy?

Cô Ba lăm-băm trả lời :

— Có con bé nào đi với một lão già chừng muốn đến vay tiền hàn.

Cô hàn quay ra bảo tên người nhà.

— Mày ra bảo chúng nó ra đi.

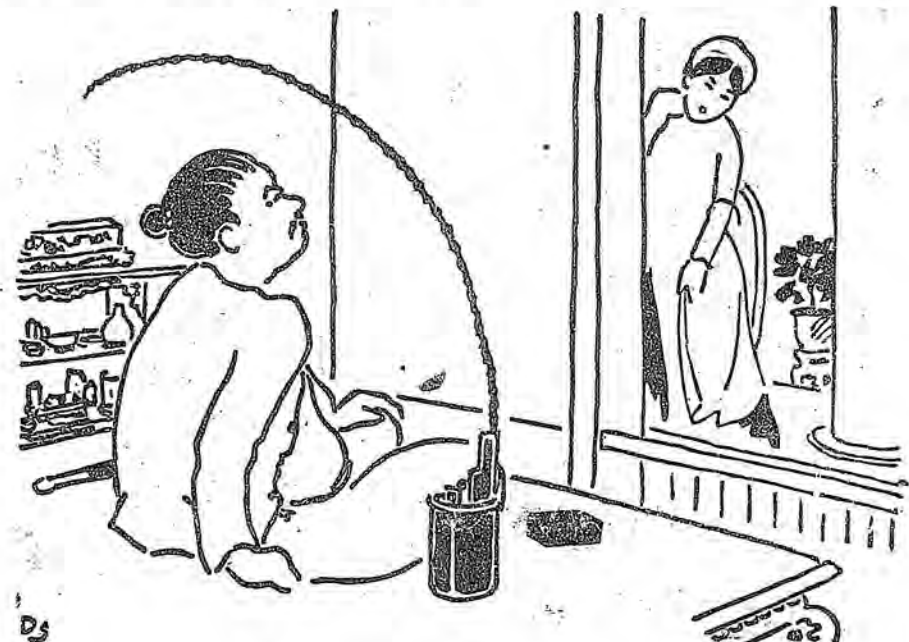
Ông hàn đã ngủ được một giấc ngon trong người thấy khoan-khoái dễ chịu vui-vẻ, liền cười bảo vợ :

— Thì cứ cho người ta vào. Mian không cho người ta vay thì thôi chứ có hề gì!

Rồi ông gọi tên người nhà lại giận :

— Cứ bảo họ vào đây.

Cô Mai và ông lão Hạnh theo người đẩy tờ bước vào căn nhà ba gian. Bên cạnh cái tủ chè, trên chiếc sập gụ, ông hàn ngồi rửa mặt, mình vận cái áo ngắn để hở cả bụng, đầu búi tóc ngược trông có vẻ bệ-vệ lắm, nhác thấy Mai ông ngáy người ra, rồi quần vội chiếc khăn lượt, mặc vội cái áo đoạn, như để đón tiếp một người khách quý vậy. Cô Ba ngấm cách cử-cái của chồng lấy làm lộn tiết, vì cô biết chỉ vì con bé kia có chút nhan - sắc mà được cái hàn - banh chồng mình xử một cách quá lễ phép như thế, cũng vì cô hàn có cái tiên-kiến đó nên ban này cô chỉ muốn

sai đầy tờ đuổi ngay bọn họ ra mà thôi: Cô vẫn không lạ gì cái tính hiếu sắc của chồng.

Khi ông hàn đã khấn áo chỉnh tề, đã vuốt cần thận bộ râu mép cho thẳng thắn, ông mới quay mặt lại chỗ Mai và hỏi :

— Cô đến đó có việc gì vậy? Mời cô hãy ngồi tạm xuống ghế, sao lại đứng thế? cả ông già nữa!

Ông lão Hạnh chấp tay, lễ phép đáp lại.

— bầm quan lớn để mặc chúng cháu.

— Có em với ông già ở đâu? đến có việc gì?

Mai vẫn đứng khép nép trả lời :

— bầm cụ, chúng tôi là con ông tú Lãm ở bên Ninh-bắc.

Chả biết ông hàn có quen cụ tú thực không, nhưng mà có lẽ ông thấy con

cụ xinh đẹp nên ông vồn vã hỏi thăm như chỗ thân mật lắm :

— Thế à! Cô là con cụ tú Ninh-bắc đấy à? Tưởng ở đâu xa lạ! Vậy cụ tú cho cô sang hỏi tôi việc gì vậy?

Mai hai má đỏ ửng, cúi mặt sẽ đáp :

— Thưa cụ, thầy cháu đã khuất.

Ông hàn lăm bộ sững sốt :

— Thế à? cụ tú, quy tiên rồi à? Thế

mà chả báo tin cho tôi biết lễ tôi sang đưa đám. Vậy nay cô cần điều gì đấy?

— Thưa cụ, chúng cháu túng bấn...

Cô hàn đứng lắng tai nghe, phần cảm tức về chồng có tình thấy gái thì híp mắt lại, phần lộn tiết về cô ở kia chắc ch... n lnh đề định vay mượn.

Khi nghe Mai nói đến đấy, cô hàn vội lại gần sập rồi giãi tường tiếng bảo chồng :

— Đấy ông coi, tôi đoán có sai đâu?

Ông hàn gạt đi mà rằng.

— Thì bà mày hãy để cho cô ấy nói dứt lời đã nào.

gỗ lợp cối cũng còn tốt.

— Vẫn biết thế, nhưng có tiền đâu mà mua. Và lại tôi là chỗ quen thuộc với cụ tú khi xưa, nay mua nhà của cô không tiện.

— Bầm cụ, cụ mua nhà cho cháu là làm phúc cứu sống được chị em cháu, có gì mà ngại, chắc thầy cháu ở dưới suối vàng cũng phải mừng ơn cùng cụ... Bầm và lại cháu cần tiền thì dù cụ giẻ rở cháu cũng phải bán.

Cô hàn ngồi nghe biết cô bé con còn đại dật, chắc có thể xoay được và cô dịp mua được mùa hời, liền đưa mắt ra hiệu cho chồng rồi sẽ nói :

— Ông vào trong buồng tôi hỏi tý việc.

Khi vào buồng, cô hàn thì thầm khuyên chồng nên tìm giá mà mua rẻ cái nhà ấy vì cô có nghe tiếng ông Tú-Lãm ngày xưa ở Ninh-bắc là người giàu có tài cái nhà ấy chắc cũng dựng bằng gỗ tốt thực. Còn đất thì bán lại cho ai mà không được, không có thì cho người nhà sang ở càng hay chứ sao, vì ở bên ấy ông hàn cũng có mấy chục mẫu ruộng phụ canh. Ông hàn cười bảo vợ :

— Tôi đã định liệu đầu đuôi cả rồi, bà cứ để mặc tôi.

Cô hàn khen nịnh chồng một câu :

— Phải, ông thì còn phải kể, còn bao giờ kém cạnh nước gì.

— Vậy bà cứ để tôi xoay cho con bé một mẻ Nhà và đất của nó có lẽ đáng giá nghìn rưởi chứ chẳng chơi, nhưng rồi bà xem, tôi chỉ giả độ năm sáu trăm là mua nổi.

Cô hàn nghe lấy làm hời giả lắm, mỉm cười, nũng nịu nói :

— Thế ông mua cho tôi vẫn tự đứng tên tôi nhé.

Ông hàn lấy tay tát yêu vào hai bên má vợ ba, trả lời :

— Chứ còn mua cho ai nữa! Cả mấy chục mẫu ruộng ở bên Ninh-bắc rồi, cũng đứng tên bà chứ đứng tên ai!

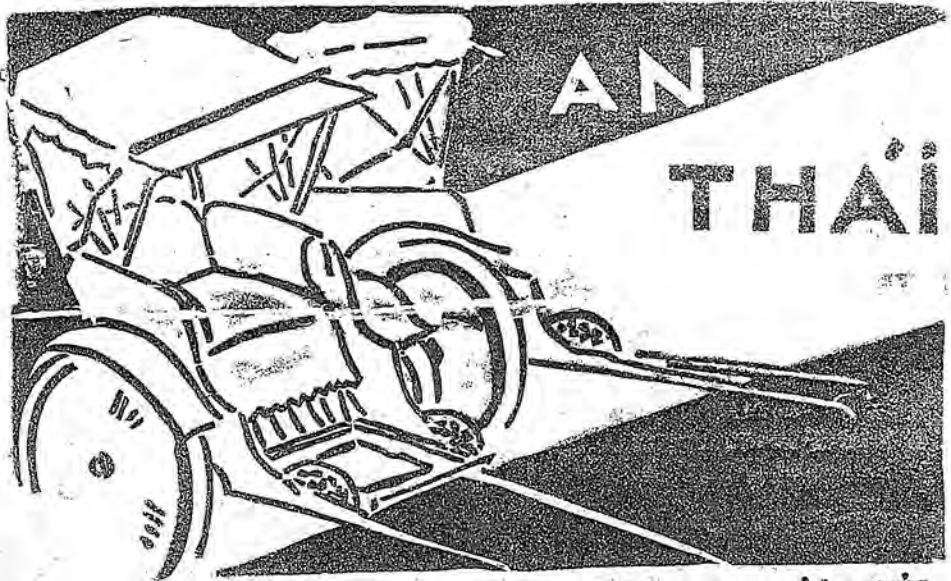
Cô hàn sung-sướng đỏ bừng cả mặt. Ông hàn nghĩ một tí rồi lại nói :

— Nhưng nếu có bà ở đây khó xoay vì bà tính hay nóng-nảy. Vậy bà rờ đồng trông coi qua bọn thợ cấy, để mặc tôi với... với lão già cùng con bé, thế nào cốt nữa bà về cũng làm xong vau tự... không khéo chỉ bỏ nư trăm cũng nên.

Cô hàn nghĩ đến lợi quên bằng lòng ghen, liền cấp nón đi ngay, để mặc chồng ở nhà cùng với Mai và người lão học.

(Còn nữa) KHAI-HUNG

Tiệm Đức Thắng
Bán thuốc lã
148, Boulevard Albert 1er Dako.

Hiện xe số 23 phố Cầu gỗ Hanoi, vì sự hèn hời nên đã dọn cả ngõ sách ở số 2 phố Nguyễn Trọng Hiệp.

Tết năm nay các ngài dùng giày gì?

Giày Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

Kiểu rất đẹp, mũi láng Hoa-ký rất tốt, đế cao-xu đen đúc ở bên Pháp, đi bền gấp bốn lần đế da hay đế crepe, không chượt và toẹt ra như đế crepe, trông đẹp và nhẹ như đế da, đi mưa không thấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ:

VAN-TOAN
Số Hàng Đào, 95
HANOI

MÙA RẾT ĐÁ TỐI
 Phổi yếu sinh ho, sớm không điều trị, lâu thành lao xuyên,
 có một không hai

BỒ-PHẾ THẠNH DƯỢC

Trừ đờm, trị ho, mất lao, hết xuyên, giúp ích cho người, công thật chẳng nhỏ, có dùng mới biết

Lọ con Op.40
 Lọ lớn Op.80

ĐẠI-QUANG DƯỢC PHONG

47 phố Hàng Đường Hanoi — Giày nói số 805

Ai muốn chữa quái bệnh và trả tiền thuốc lúc bệnh đã bớt ?

Người nào mắc bệnh nguy hiểm đã chữa mọi nơi không bớt về đến nhà thanh niên khoa học Bảo An số 9 Phố nhà Thờ rue Lamblot Hanoi sẽ được chắc chắn, chóng khỏi và nếu đã tốn tiền mọi nơi mà bệnh chẳng bớt sẽ được trả tiền thuốc lúc bệnh giảm.
 Chuyên trị lao, xuyên phổi, khí huyết trảng nhạt tê liệt đau xương và các bệnh kỳ quái. Chỉ chữa các bệnh nguy nan miễn tiếp các bệnh thường. Ở xa hỏi thuốc nên gửi phong bì tem trả lời lấy thuốc nên gửi mandat 1poo làm tiền cước gửi thuốc. Thư và mandat nên gửi đến người quản lý:
 M. Nguyễn-Tiến-Đức 9 Rue Lamblot Hanoi giờ tiếp khách từ 2 giờ đến 5 giờ Ngoài giờ đó chủ-nhân mắc đi thăm bệnh.

Xin chú ý đến Ga Mới đầu cầu Paul Doumer Hanoi

Ở ngõ hàng Khoai Rue Durantony cạnh Gare Mới Đầu Cầu Hanoi số 54 và 56, téléphone số 268, có một xiềng nhận khoán làm các nhà, cửa, đồ sắt và bán các thức gỗ: cây phiến và xẻ, có xiềng máy cửa làm các thức cửa, liteaux, lattis, các cái cửa lá chớp và cọc. giá hạ nhất ngoài Bắc, công việc làm rất nhanh chóng được vừa ý các quý khách.
 Các quý khách cần sự gì về việc mộc thì đặt ngay cho bản hiệu vừa khỏi mất thì giờ mà lại có phần lợi.
 Ở ngoài gare Hanoi lúc nào cũng có gỗ về bán.
 bản hiệu xin khai một vài thứ và bán chiếu khách trong ít lâu như lim một thước giá
 Rui lợp ngói 0m.027x0,027 Giá 0p056
 Lattis 0m027x0,010 Giá 0p30.
 Bản hiệu xin mách dùm các quý khách cần sự gì về việc làm nhà, và hiện đang cần các thợ mộc và thợ nề để đến mừng 10 tháng riêng Annam thì bản hiệu mở cửa hàng.

Kính cáo: Nguyễn-văn-Chúc Entrepreneur à Hanoi

NÊN HÚT THUỐC THƠM

COMPAGNIE COLONNE TABACS
 Cliché ATDAR ? Lambot

TRANH NHAU MẶC ÁO BÈP

---Này bà nó. cái tằm xa tấy lại như cứt để mà ra cái cho tôi cái áo, chẳng nhẽ mình sang lại mặc áo tồi.
 ---Không để tôi may.
 Bà nó còn bao nhiêu là áo cũ đem đi mà đổi ra màu nhạt hay nhuộm ra màu gì xăm có hơn là mặc su-tây không?
 ---Ông nói gần lắm ai đổi được màu xăm ra nhạt bao giờ.
 Thực mà mắt tôi trông thấy có nhà đổi khéo lắm, lấy cả ra màu mỡ gà cũng được.
 ---Nên thế tôi phải may thêm cái quần cái lãnh thôi, cái quần Satin trắng và mấy cái áo vừa nhiều lục kiêu mới của hẳn xử mấy được.
 ---Được! bà nó cứ lấy số 50 hàng cốt nhỏ LÊ-QUANG-1 ONG thì 1 đ mà đổi mà nhuộm, mà mua các hàng nội hóa lâu chũ, nhà ấy thấy làm hàng đẹp mà giá không đắt.

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

TIN TRONG NƯỚC

Lễ phong tước Quận - công cho quan thủ tướng Nguyễn-hữu-Bàii
Huế 26 - 3 — Tại bộ Lại đã cử bành lễ phong tước Phước môn quận công cho quan thủ tướng Nguyễn-hữu-Bàii.

Thi bằng Sư phạm cho các nam nữ giáo học tập sự.

Đến 18 - 5 - 33, tại Hanoi sẽ có một kỳ thi bằng Sư phạm cho các nam nữ giáo học tập sự muốn được ăn lên hạng làm. Đơn nhận tại nhà học chánh Bắc-kỳ đến hết ngày 2 Mai.

Nửa buôn Annam có thể giữ sổ sách bằng quốc ngữ.

Nghị định quan Toàn quyền ngày 3 3-33: «những sổ sách của các nhà buôn ở Đông Dương có thể giữ bằng một thứ chữ nào dùng chữ la-tinh và số Ả-rập». Vậy chữ quốc ngữ có thể dùng để biên sổ sách kế toán.

Xin mở cuộc công thái ở Đông Dương.

Ông Outrey, nghị viên Nam-kỳ đã đã xin nghị viện đề ý đến tình hình nguy ngập của Đông Dương. Ông nói việc giữ nguyên giá đồng bạc sẽ có ảnh hưởng không tốt cho nông nghiệp bản xứ và yêu cầu chánh phủ Pháp đảm bảo cho một cuộc công thái Đông Dương 250 triệu quan.

Các viên chức bản xứ sắp phải đi khám bệnh lao

Có tin nay mai quan Toàn quyền sẽ ký một đạo nghị định bắt các viên chức bản xứ phải đi khám bệnh lao. Người nào có bệnh lao sẽ được nghỉ ít ra là một năm ăn cả lương.

Tin Trung Hoa

Khám phá được mặt ước Nhật - Mãn
Bắc-binh 25-3 — Chính phủ Nam kinh

đã khám phá được một bản mặt ước của Nhật và Mãn châu nói rõ cái kế hoạch chinh phủ nước Tàu như thế nào, đại ý định trước hết lấy Nhiệt hà rồi đánh đến Bắc-binh.

Gián giấy mắng Trương-học-Lương

Thượng-hải 25 3 — Chung quanh nhà Trương lúc nào cũng có lính gác rất nghiêm mật, vừa rồi bỗng thấy hai mảnh giấy dán trên tường trong nhà một mảnh viết: «nhà người đã quên việc quân Nhật hiệp bách người nước ta rồi hay sao?» và một mảnh viết: «nhà người đã quên rằng Đông tam Tỉnh đã về tay người Nhật rồi hay sao?»

Trương học Lương bán chết con trai Thang-ngọc-Lân.

Tiên tân 27/3. Khi Trương - học - Lương dời Bắc-binh đi Thiên-tân có bán chết hai người: viên cảnh sát cục trưởng Vương - nhất - Dân, còn một người tức con trai thứ Thang-ngọc-Lân là Thang-tá-Phụ.

Một người thợ Tàu quyền 10 vạn đồng để mua máy bay.

Thượng-hải 27.3. Một thợ trong một công xưởng nợ vì thấy máy bay dùng về việc binh còn thiếu, nên tự xuất một phần gia tài được 10 vạn đồng quyền cho chính phủ, xin để mua máy bay giúp vào việc kháng Nhật.

Mặt trận Lãn khẩu

Bắc-binh 27 3—Luôn mấy hôm nay, hai quân Nhật Tàu đánh nhau ở Lãn-khẩu vẫn chưa phân thắng phụ. Mới biết quân Tàu chết mất 5 viên quan trưởng.

Mặt trận Vạn lý trường thành đã thay đổi.

Bắc-binh 27. 3. Sau khi quân Nhật

thua ở Hỉ phong Khâu, chỉ giữ thế thủ để đợi viện binh đến, không dám tiến nữa. Nay họ lại thay đổi phương châm kéo cả ra mặt trận Lãn khẩu.

Bắt được địa đồ Mãn châu của viên đại tá Nhật

Bắc-binh 27 3. Sau khi quân Tàu đánh lui được quân Nhật ở Sơn-trà-cốc có khám được ở mình viên đại tá Nhật từ trộm một bản địa đồ Mãn châu và những mệnh lệnh bí mật của Tổng tư lệnh Nhật giao cho viên đại tá ấy.

Hai quả bom liệng vào nhà Trương tác Trương

Mới rồi có người liệng hai quả bom và bức thư vào nhà Trương tác Trương rồi chạy mất. Trong thư nói đại khái là bom ấy của Hội Huyết hồn đoàn và trách Trương có sao quân Nhật chưa đánh đến Thừa đức đã vội bỏ chạy, tội thực đáng chết.

Nhật không chịu nhường các đảo ủy trị ở Thái bình dương cho nước nào hết

Tokio 25 3. — Các giới chánh ở Tokio đồng ý rằng cả Đức, cả Mỹ, cả hội Q. L cũng không có quyền không thừa nhận cái chủ quyền của Nhật về các đảo thuộc nước Đức trước kia ở Thái bình dương, vì Đức đã nhường cho Nhật quản trị.

Nhật bị thua tại La phan Cốc.

Quân Nhật bị thua to ở La phan Cốc, bỏ lại 6 bộ súng cối say, 5 chiếc xe tăng, và 5,6 trăm tử thi.

Tướng giới Thạch trình bày thời cục

Shanghai 27/3 —Tướng giới Thạch đã hội kiến Ương tinh Vệ, Tổng tư Văn và

Tôn Văn là ủy ban hành chính Trung ương của Q.D.Đ. để trình bày về thời cục chính trị và binh bị.

Kết tội Trương học Lương.

Shanghai — 320 người học sinh các trường đại học Thượng hải đã gửi thư cho chính phủ Trung ương xin phạt rất nặng Trương học Lương vì Trương đã để quân Nhật cướp nước mà không chịu kháng cự.

Tại thành phố Quảng châu, đàn bà sẽ được làm cảnh binh.

Thành phố Quảng châu đã bàn lấy vào ngạch cảnh binh toàn những con gái từ 18 đến 20 tuổi. Vận áo như cảnh binh đàn ông nhưng vẫn phải mặc váy.

Nghị viện Đức ưng chuẩn đạo luật Toàn quyền

Berlin — Nghị viện đã bỏ 441 phiếu đối 94 phiếu của nghị viện xã hội, ưng chuẩn đạo luật cho Hitler được toàn quyền trong việc trị nước.

Đức không sợ Mỹ tây chạy.

Berlin 25/3. — Về việc Mỹ dọa tây chạy Đức, chính phủ Đức nói rằng không cần vì Đức bán cho Mỹ hơn là mua của Mỹ.

Đức cử động cả hai tỉnh Alsace và Lorraine.

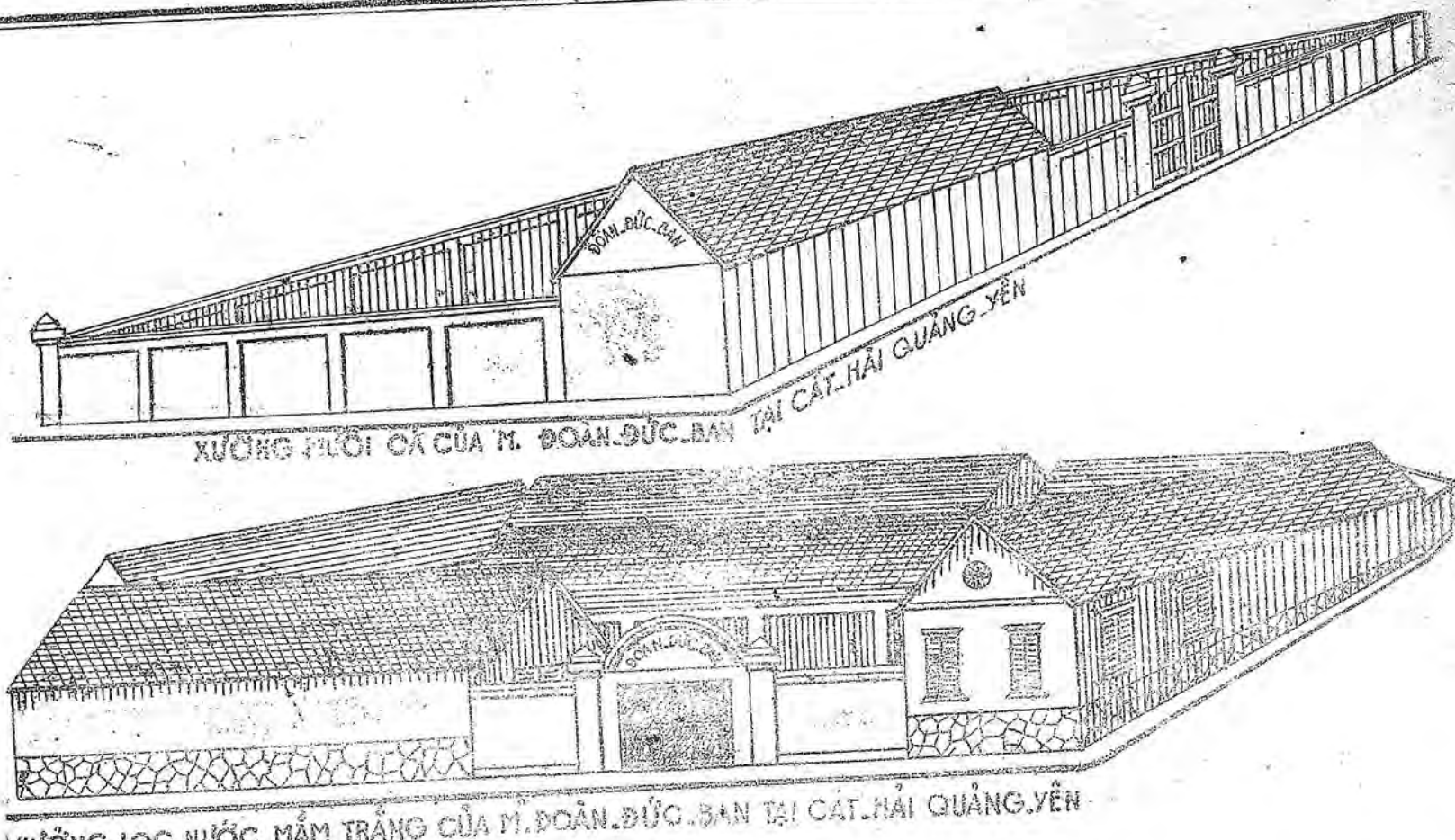
Mulhouse 25/3— Nguyên lão nghị viên Jourdain ở quận Haut-Rhin vừa kháng nghị về việc Đức dùng máy vô tuyến thanh cổ động Alsace - Lorraine là hai tỉnh của Pháp mà từ hòa ước Versailles đã trả lại cho Pháp.

Đạo luật Toàn quyền đã được chuẩn y

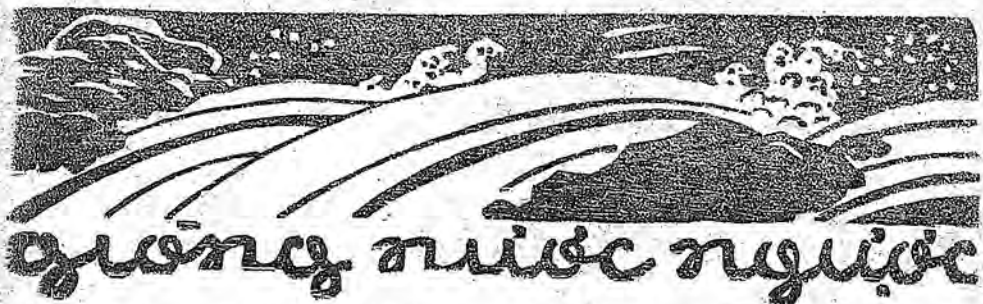
Berlin 25. 3—Tổng thống Hindenburg đã ký nghị định chuẩn y đạo luật cho Hitler được toàn quyền trong việc trị nước.

Cửa hàng bán
Nước Mắm
32 Phố bờ sông
Hàng Nâu
(Quai Clémenceau)
HANOI

Phố bên
tàu thủy
Rue Maréchal Foch
HAIPHONG

XUỐNG LỌC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA M. ĐOÀN ĐỨC BAN TẠI CÁT HẢI QUẢNG YÊN
Cửa hàng và xưởng mắm do M. đoàn đức ban quản-trị lấy

Cùng Phong-Hóa

« Mới đây Phong-Hóa ghét buồn.
« Nói thật » trang nhất, « bèn ngang »
trang nhì.

Việt-sinh rồi đến Tú-Ly,
Săm-săm cầm bút, như đi giết buồn:
Chọc dĩa khóc, mắng thàng won,
Ngồi nhìn mây nước, nước tuôn lệ
sầu...

Tình duyên khóc truyền đầu đầu,
Tàu bay, đại bác, năm châu kẻ người...»

Này này, Phong Hóa anh ơi!
Khoan khoan bớt giận, nghe người hỏi
đây:

Đời người được mấy gang tay?
Trong gang tay ấy bao ngày sướng
vui?

Sinh ra như đũa lỡ thời,
Không nghề, không nghiệp, không
người xót thương...

Học thi giờ giờ, giảng giảng,
Đời không ai dụng' đồng bang chẳng
nhìn...

Địa vị chẳng thể đi xin,
Dạ dầy lép kẹp, đầu miền sướng, vui??
Hỏi rằng lỗi ấy tại ai??

Tại xã-hội?? buổi giao-thời khó khăn??
Thiếu niên ngấm khéc ngấm than,
Thiếu niên thất trí lnhờ nhưng thiếu
chí!

Thôi uất ức, lại sầu bi!
Có khi muốn chết, có khi chửi đời...

Chẳng khóc nước chảy mây trôi,
Khóc người khóc đất khóc giới bất
công...

Chẳng vì khi cốt cha ông,
Buồn vì thân thể long đong hàng ngày.

Đời còn lắm nỗi chua cay,
Này này Phong Hóa, anh say rượu rồi
Chẳng say như ông Hiền mê đời,

Nhưng say rượu mạnh của người lấy
phương...
Ghét buồn, nhưng phải thương buồn...

BACH-NHẬN

Trả lời Bạch-Nhận

Bác Bạch-Nhận gửi lời khuyên Phong
Hóa

Nên thương người phận lỡ hoá bi ai
Thưa rằng đã gọi là người,
Thấy kẻ khổ lòng, ai không ái ngại.

Nhưng phải xét đa sầu là cái hại,
Khóc cùng than rạo có lợi chi đâu
Nhìn mây bay chạn chứa mạch sầu

Ngắm nước chảy quên đau dạ thảm
Hoa soan rụng, nỗi buồn lai láng,
Ve sầu kêu, thỏ vẩn than giải

Ngồi khoanh tay mà trách đất kêu trời
Khóc sướt mướt để hồng người giúp đỡ,
Sách có chữ: « giúp mình, trời giúp họ »,

Trầu kia còn biết tìm cỏ mà ăn,
Huống chi người chẳng biết lập lấy thân,
Trách trời ở không cần là trách hão.

Sao chẳng biết quăng sần, vứt nảo,
Hăng hái lên, mà mạnh bạo thêm lên,
Cuộc doanh hoàn phải ra sức đua chen,

Câu « có trí thì nên » là phải nhẽ,
Trên trái đất, nhân sinh bách kế,
Có người hèn, chẳng có nghề chi hèn.

Phong Hóa thường khuyên như anh em,
Gập lúc bĩ lai càng nên kiên trì,
Chỉ chế riều những phường chết rí,
Năm ngựa mồm mà râu rí thớ than.

Chỉ bêu dơ mấy chủ đồ gàn,
Sống đời mộng mà sầu chạn sầu chứa,
Sầu với cảm, mấy câu văn sáo bả,
Làm cho thiếu niên như phải bả chán
đời.

Phong Hóa nêu lên mục đích vui cười,
Là muốn cứu những người ăn phải bả,
Cười ngất cười lăn, cười hi, cười hã,
Phải vui cười cho trong dạ thanh thoi.

Mới có gan mà phấn đấu với đời,
Chôn sâu thẳm, chúc vui cười là nghĩa
thẽ.

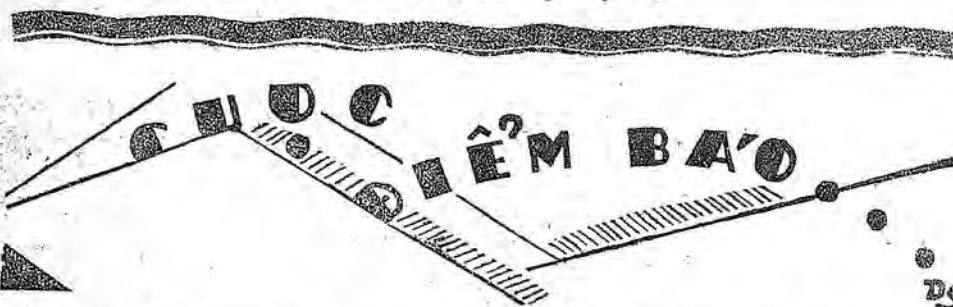
Cùng Bạch Nhận mấy lời phân lẽ,
Phong Hóa đây há dễ say sưa,
Không thương chỉ biết chửi bừa.

TÚ MỒ

Lỡ mồm

— Cái cô xấu xí, đứng ở gốc cây táo kia là ai thế hở cô?
— Ấy chỉ cả tôi đấy.
— Hừ! trông giống cô quá mà tôi không nhận ra

Báo Đông Phương lờ.

Báo Đông Phương số 336 ra ngày 28 Mars
1933, trong bài xã thuyết « đạo phật ở
Nhật bản » có đoạn sau đây:

« Xem như hồ Ân-Hóa thì các nhà sư lập
ra những hội dịch sách như hội Phật-Hóa
hội đã làm được quyền tự điển Pháp-Nhật
quyền tự điển ấy ngày nay giúp ích cho
ta với Tàu rất lớn cho sự phiên dịch... »
Giúp ích cho ai thì không biết, chứ
thực không giúp ích cho báo Đông Phương
tí nào, hoặc là chỉ giúp ích cho báo
Đông Phương dùng làm tài liệu để lờ bả
con thì còn có lẽ.

Thưa bạn đồng nghiệp, bên Nhật bản
không bao giờ lại có hội Phật hóa. Và
quyền tự điển Phật hóa ngày nay giúp ích
cho ta ấy không phải hội Phật hóa nào
làm ra. Tác giả chỉ là ba sinh viên trường
đại học Đông-kinh mà nhà phát hành cũng
chỉ là nhà thư điểm Đại Thương ở Đông-
kinh mà thôi.

Vả hai chữ Phật hóa khiến cho bá
Đông phương tưởng lầm là tên một hệ
Phật giáo, kỳ thực chỉ là hai chữ Nhật
Phật tức Phật lâu tây « Français » và Hồ
tức Wa « Japonais ». Mà bốn chữ Phật hó
tự điển cũng chỉ có nghĩa rất tầm thường
là quyển tự điển Pháp-Nhật (Dictionnaire
français japonais) mà thôi. Nay bạn đồng
nghiệp mới cho là có hội Phật Hóa. Rồi
một ngày kia khi bạn đồng nghiệp mới
được pốt quyển Hòa phật tự điển... c
lẽ lại... sẽ phát minh ra được một họ
phật giáo thứ hai nữa là « Hòa Phật »

Nam vô a di đà phật! Xín phật tổ m
rộng lòng từ bi mà làm sáng mắt cho b
họ, họ cứ lên mặt thông thái mà bàn lác
đến đạo huyền bí của ngài. NHỊ LINH

Kỳ sau có bài tường thuật về:
hội đèn Hùng

Nụ cười nước người

Bắt chước

Mùa nực năm nay xin giới thiệu các ngài
thủ phẩn Purblanc để đánh giầy mũ. Nó
có đặc tính là: rất trắng vì chế toàn bằng
nguyên chất Blanc de neige, sẽ đánh qua
cũng đủ trắng một tuần lễ, không thôi tay
không hại vải, không bắt bụi, kỵ dán.

Mua buôn tại: M. C. Ung / Phố Nhà Thờ (Lambot) Hanoi
gần rẽ ra Hàng Hải

Vẽ ảnh truyền thần bằng than hay mực tàu
Thật giống, thật khéo / Không phai màu

ảnh 50 x 60 **2p90**

Ở xa xin gửi ảnh mẫu về cho
M. TRƯƠNG-TRONG-BINH
Office Indochinois du Travail
81 Route Mandarine Hanoi

Chấp nhận gửi hình đi các nơi theo lối hình hóa giao ngân.

Kính cáo độc giả

Độc giả ở xa mua trả tiền báo thì xin
gắn phiếu hay tem về thẳng nhà báo
để người có giấy của nhà báo chỉ có
đến đi cô đọng, không có quyền thu tiền,
bạn nào giao tiền cho những người ấy
có sự ra sự gì, bản báo không chịu
trả nhiệm.

PHONG-HÓA

Cố nhiên

Trích ở báo Đông-Phương số 836 trong
bài xã thuyết (đạo phật ở Nhật-Bản).
Nước đá ở nước mà ra mà lạnh hơn nước
Cố nhiên. Nước đun sôi cũng ở nước
mà ra mà nóng hơn nước. Nước đun sôi
khi để nguội đi, lại nguội hơn nước đun
sôi, mà để nguội nữa thì lại là nước không
nguội, không nguội, không lạnh, nghĩa là
nước thường, rồi, sau hết lại cho vào máy
cường đá mà quay thì nước đun sôi kia lại
thành nước đá ở nước ra mà lạnh hơn
nước.

Lý luận lẩn.

Tiến thế nào được.

Trích trong truyện Ngộ Báo số 1672.
Thế trận ngoài chiến tuyến mỗi lúc một
găng. Nhật tiến lên một bước, Tàu cũng
tiến lên một bước
Thế thì không biết họ tiến lên làm sao ?
Có lẽ Nhật tiến qua chiến tuyến Tàu mà
Tàu tiến qua chiến tuyến Nhật. Là thực.

Trận mưa ra khói đất.

Cũng trong truyện ấy.
Những quả địa lôi phục thính thoảng nổ
bùng lên như sét đánh long trời rồi tiếp theo
một trận mưa ra khói đất.
Còn ai tưởng tượng ra một cái trận mưa
ra khói đất ấy. Hoa chăng mưa ra đất thì
còn được, chứ mưa ra khói thì có lẽ cũng
hoài quá.

Cơn mộng nũng nịu

Trong bài « tiếng oanh » của Việt thường
(T. N. D. B) ra ngày 26/3.

bằng mắt người thường mà thôi, chứ to
sao bằng nắm tay được !

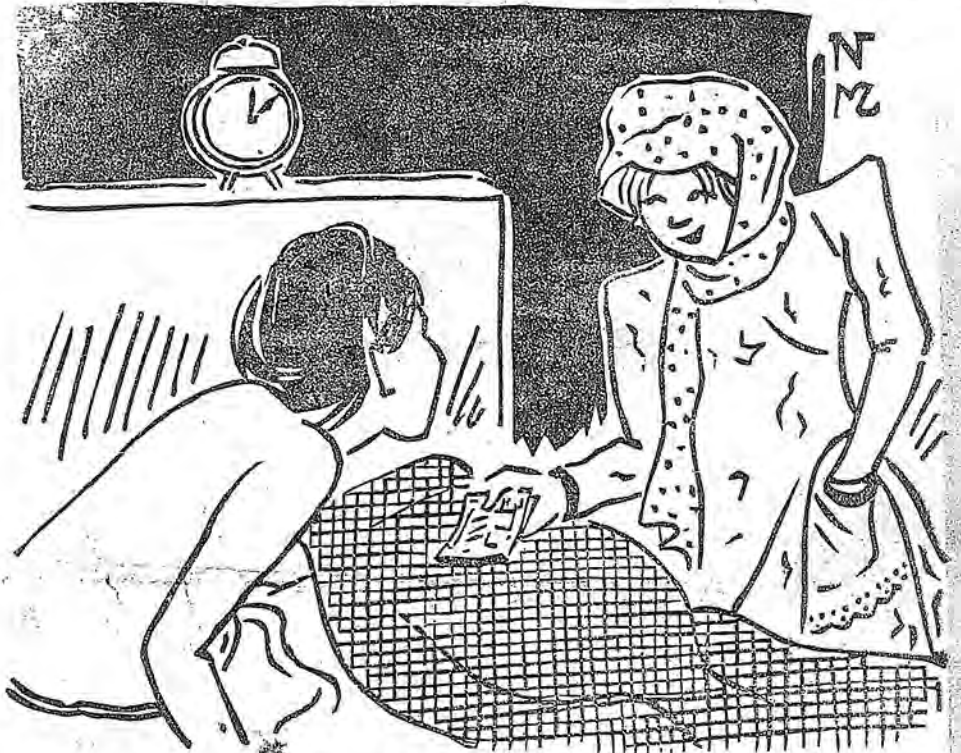
Khưa no bữa đủ.

Trích ở trong bài « nạn thất nghiệp »
(Ngộ báo số 1673) ;
Rồi đến lưng cơm bát cháo cũng bữa no
bữa đủ.

Đó được bữa no bữa đủ thì cũng khá
đấy chứ, đã đến nỗi gì mà ông Nguyễn
Tân-Tân cho là khổ sở. Đau đớn. Có lẽ còn
suy nghĩ hơn những người bị bữa no
bữa đủ...

Thuốc gì thế ?

Cũng trong bài ấy.
Thật thế, đồng tiền bây giờ hiếm quá
Người ta chôn (nguyên vào) hay giấu nó đi
Một thùng thuốc hai mươi năm xu mới
cũng khó tìm được người mua ;
Vậy thì thuốc gì thế, mà giá có 25 xu
Thuốc phiện, thuốc lào, thuốc bắc hay
thuốc nhuộm răng ? NHẬT-ĐẠO-CẠC

— Thu họ gì mà hơn 12 giờ khuya mới về... để quạ mổ ! mà sao quạ
áo nhàu đến thế ?
— Thưa mẹ ! con mà không « vật lộn » với họ thì khó lòng mà lấy được tiền

Kỳ sau có bài tường thuật về :

Hội đèn Hùng

Từ-Ngọc-Liên đồ

Bầy tám phố Hàng Gai,
chả lấu thực rất tài,
Trời người không sai một,
Thầy thuốc đồ biết ai ?

Giả nhời

Có phải Từ - Ngọc - Liên
chả lấu thực như tiên
đám người không sai một
Bệnh nặng cũng khôi liền.
Khen

...n rằng mãi tiếp lại da năng
...hỏi buồng mồm đã nói phăng
...hàng Gai nhà bầy tám
...môn chữa lấu chả ai bằng.

Sách mới in rồi :

...chữa khỏi bệnh mà không phải
...thuốc,
...muốn biết phép tiên là mầu nhiệm thế

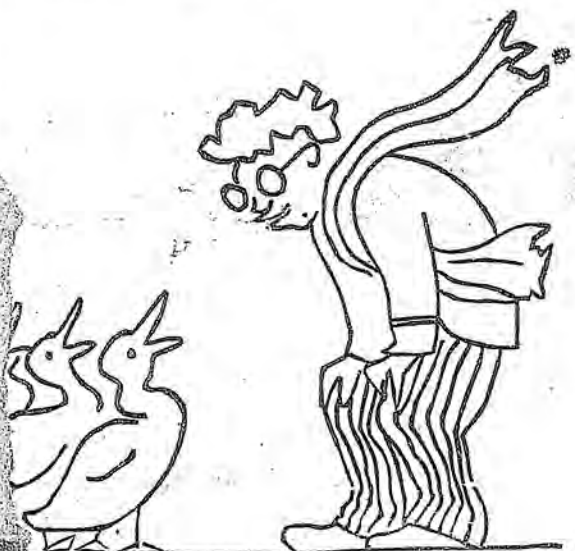
CHEN MUA NGAY CUỐI V SÁCH THỜI - MIỀN NHẬT - BẢN

...theo phương pháp của Đức (Alle-
...ne)
...chữa các chứng bệnh
...p50. Ở xa mua thêm cước 0p20. Thơ
...đơn cho nhà xuất bản như vậy.
...t - Nam - Thư quán Hanoi
...muốn được như tiên

Phải học thôi miền mới được

...đạy thôi-miền thuật đã in ra cầm
...số I đến số V giá 2p00. ở xa mua,
...cước 0p30. Mua riêng từng cuốn
...được. Mua buôn, mua lẻ. Thơ và
...lat chỉ để cho nhà xuất-bản NHẬT
...THU-QUÁN. HANOL.

Xem xong đá

Giải nghĩa Bàn II

Đ	I	Ê	U	Đ	Ứ	N	G
Ả	M		N	O	C		H
M		N	G	A		Đ	E
Đ	A	I			H	O	N
A	C		X	O	A	N	G
N	H	O	Ê	N			H
G		A	N			Đ	É
		N	C	H	I	Ê	T

Khi đọc giả đã quen lối xếp chữ ở này, sẽ
ra những bản đồ khó hơn và sẽ có giải thưởng.

Phó Ruộm bờ hồ đồ

- 1 - Cà gì ngon nhất ?
- 2 - Hàng người nào sinh ra thì chữa có
đuôi Lợn lên lại có cả đuôi lợn dần.
- 3 - Con gái phố nào ở Hanoi sáu tính
sáu nết, hay gât.
- 4 - Con gái phố nào hay làm nhất Hanoi
- 5 - Con gái phố nào hay « kén chồng »
- 6 - Nhà cá-phê nào mà y lâu nhất ở Hà-
thành mà đến nay vẫn theo được lối lâu
thời ?
- 7 - Ở làng nào có nhiều « trâu nhắt »
- 8 - Làng nào có nhiều người xấu nhất ?
- 9 - Tô báo nào có « nhiều » người đọc
nhất ? (chắc là Phong hóa)
- 10 - Đọc báo nào cho rẽ phe-la-xiê ?

MUỐN CÓ ẢNH CHỤP LỖI
MỸ THUẬT
NÊN LẠI
HUONG - KY

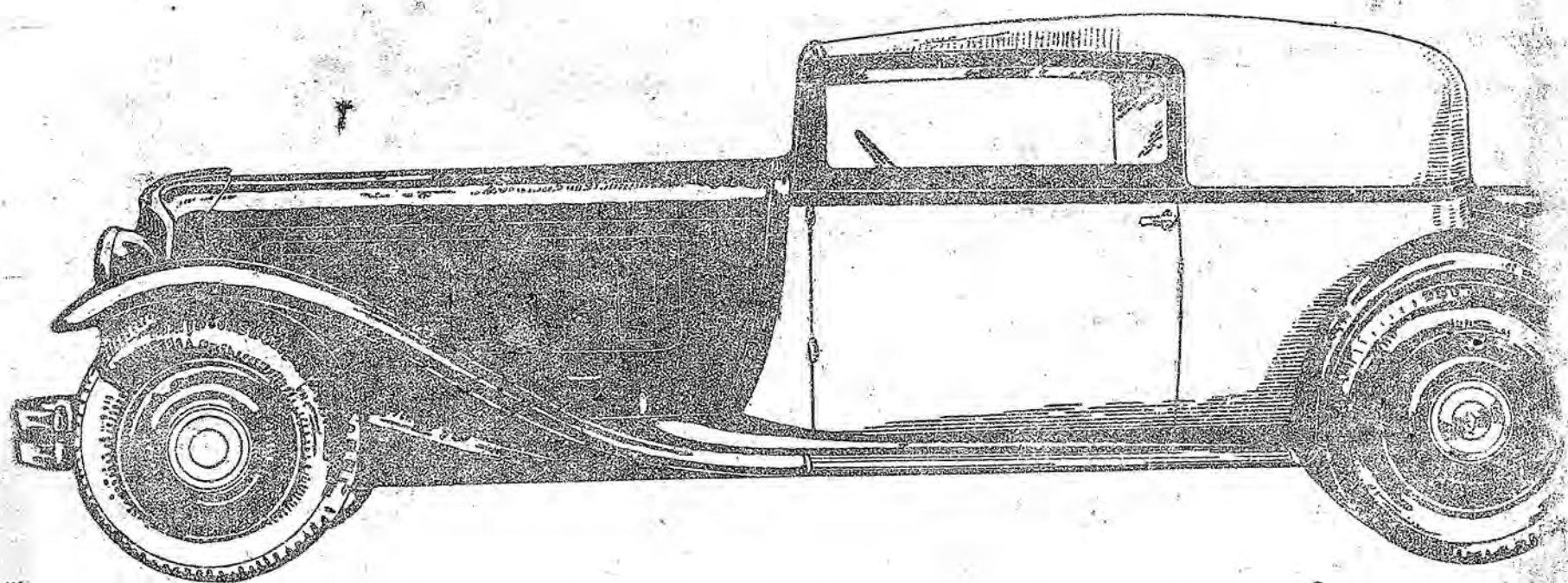
AI BẢO KHÔNG ĐÚNG ???

« AUTO FORT » là một thứ đồ chơi rất thích hợp cho trẻ con, vì nó
làm cho : Bắp thịt nở nang. Gân cốt cứng cáp
Tình thần sáng khoái. Tiêu hóa dễ dàng
Chơi « AUTO FORT » không có gì là nguy hiểm người sẽ được khỏe
mạnh, nhanh nhẹn, lại thêm nên can đảm.

Ai cho những điều kể trên là không đúng, xin mời mọi người nghĩ lại.

Hiệu Phúc Long

CHINH THƯ'C XE CỦA PHÁ
MÀ CAC NGÀI HOAN NGHÊNH HƠN CẢ

Xe Nerva Sport

hiêu **RENAULT**

8 máy một hàng

STAI

HANOI-HAIPHONG

ĐẠI-LY BỘC-QUYEN

Mực tàu
nâu